

12

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2022
LETNIK LXXXI
ISSN 0350-4573

Izvir Ribnice (foto: D. Vincek)

Snečno 2023!

Poslavljam se od leta 2022

Že tretje leto zapored ribiči ne beležimo *normalnega* leta. Če je zadnji dve leti usodo krojila korona, ki je ribičem preprečevala oziroma omejevala prostočasni ribolov, smo bili letos deležni naravne katastrofe. Ne toliko mi ribiči, ker smo morali prenašati dolgotrajne visoke temperature, temveč predvsem tisto življe, ki je za nas najsvetejše in najpomembnejše. Ribe so v določenih okoljih hlastale po kisiku in se prekuhavale. V šempetrski Savinji, kjer domujem, sem vsakodnevno opazoval jate postrvi, lipanov in tudi sulcev, ki so negibno ležali pri dnu majhnega potočka, bolje rečeno curka hladne vode, ki se je izpod stene zlivala v soparno Savinjo. Zgolj nehranjenje in čim manj gibanja sta te ribe ohranjala pri življenju. Ne vem, koliko salmonidnih vrst rib je preživel letošnje dolgotrajno visokotemperaturno poletje. Ko sem po skoraj treh mesecih ponovno z ribiško palico stopil v vodo, sem ugotovil, da bore malo. Poginile so potočne postrvi, lipani in celo na visoke temperature bolj odporne šarenke.

Država oziroma pristojni državni organi pa nič. Odgovori, ki smo jih prejeli od pristojnih ministrstev, so bili v stilu: »To je vaš problem, saj ste po koncesijski pogodbi dolžni zagotavljati ugodno stanje rib.« Mar smo res in ali je to res (samo) naš problem? Ribe v vodi so last države in ne ribičev ali ribiških družin, četudi so jih le-ti v vodo vložili. Država si je tudi v celoti uzurpirala področje upravljanja rib in ribiškega upravljanja. Država je, kljub našim nasprotovanjem, v mnogih primerih degradirala okolje, reke regulirala in jih spremenila v kamnite drče. In ko pride do

naravne katastrofe, ki se imenuje dolgotrajna suša kot posledica spremenjenih klimatskih sprememb, je to v navezavi s hirajočimi ribami nenadoma zgolj problem ribičev. Prav tu je treba reči jasen NE in od pristojnih državnih organov zahtevati ne samo strateške ukrepe, da omilimo globalno segrevanje, temveč tudi jasna izhodišča za ukrepanje pri vseh deležnikih na vodi in v njej v primeru, če in ko nas bo ponovno obiskalo skrajno vroče poletje. In prišlo bo, o tem ni nobenega dvoma.

Zato, dragi ribiški tovariši in prijatelji, morajo naša prizadevanja v prihodnje iti v nakazani smeri. Še bolj se je treba boriti za obstanek ne samo ogroženih vrst rib, temveč tudi za zaščito habitatov in takšnega okolja, ki bo ribam ob teh spremenjenih klimatskih spremembah dajala vsaj trohico možnosti preživetja. Ribiči so v mnogih okoljih letos dokazali, da znajo oziroma znamo tudi z neizvajanjem ribolova v takšnih časih poskrbeti za ogrožene ribe. Žal neposredno odgovorni in drugi deležniki ob vodi in na njej te odgovornosti ter sočutja niso pokazali.

Z željo, da bo prihodnje leto »normalno« in pomlad ne bo preveč vodnata, da nam poplave ne bi odnesle drsti ter poletje ne bi bilo preveč vroče, da bodo ribe normalno preživele, Vam in Vašim najbližjim želim vse dobro v 2023.

Dober prijem!

Dr. Miroslav Žaberl,
predsednik

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajnistvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein, Egon Dolenc

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priloga za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Vsebina

UVODNIK

Poslavljam se od leta 2022
Dr. Miroslav Žaberl 362

AKTUALNO

Odmeven članek v vodilni francoski muharski reviji
Pêche Mouche

Borut Jerše 364

PRAVNI KOTIČEK

Prepoved ribolova
Peter Solar 365

DELO RZS

Posvet o organiziranju in poslovanju ribiške družine

Mag. Igor Miličič 367

Zasedanje SŠRAJ

Mag. Igor Miličič 367

OHRANIMO NARAVO

Suša 2022 – projekt stoletja
Peter Valič 368

OBZORJA

Ribe eocena – pogled v svetovno paleontološko dediščino
Matija Križnar 373

PREDAVATEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Straža - Sava
Uredništvo 376

SVETOVNA PRVENSTVA

Slovenija ekipno 4., Mitja Kmetec posamezno svetovni podprvak

Av gust Prelog 378

Razpis natečaja 36. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2023 in 25. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh
Matej Delak, dr. Miroslav Žaberl 379

RIBIŠKA ZGODOVINA

O veliki debati
Jure Ušeničnik 380

RIBOLOV

Vijačenje na Koseškem bajerju
Toni Janežič 383

REPORTAŽA

Mongolija
Rok Šparovec 385

RIBIŠKA PRIPOVED

Dinamika
David Babič 388

V SPOMIN

Slavko Lasnik 389

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Lov na plenilke 2022
RD Bistrica 390

MLADI RIBIČ

Mrtvica, a tokrat ne krnica
Blaž Dominik 391

MUHARSKI KOTIČEK

Ducat dostopnih prazničnih daril za muharske navdušence
Tomaž Modic 393

OBVESTILA

Razglasitev zmagovalcev natečaja RZS za najboljšo ribiško fotografijo
Marko Krajnc, dr. Miroslav Žaberl 394

RIBIČI KUHAJO

Novoletni menu iz sladkovodnih rib
Borut Jerše 395

RAZVEDRILO

Ščukec Lukec in Rakec Jakec
Mitja Manček 397

LETNO KAZALO

398

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloricibic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2022:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	7. 1.	4. 2.	11. 3.	8. 4.	6. 5.	3. 6.	5. 8.	9. 9.	7. 10.	4. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovano zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – če želite prejemanj elektronsko obliko glasila, to sporočite tajniku vaše ribiške družine in prejemanj ga boste na vaš elektronski naslov.

Uredništvo

ODMEVEN ČLANEK V VODILNI FRANCOŠKI MUHARSKI REVJI PÊCHE MOUCHE

Za uspešno promocijo muharjenja v Sloveniji med tujimi ribiči so zelo pomembni članki v specializiranih ribiških, predvsem muharskih revijah v Evropi. Zato je komisija RZS – v sklopu svojega dela za promotivne aktivnosti – temu v preteklosti posvečala veliko pozornosti.

V zadnjih desetih letih je bilo objavljenih veliko zelo pozitivnih člankov v najpomembnejših evropskih muharskih revijah, ki so zagotovo pomembno vplivali na velik obisk tujih muharjev na naših vodah v zadnjih letih. Za večino teh člankov smo se dogovorili z avtorji med razstavljanjem na ribiških sejmi v tujini. V Franciji je bilo objavljenih več člankov o muharjenju na naših rekah v najpomembnejših muharskih revijah Pêche mouche in Partir pêcheur, v Belgiji dva članka v osrednji muharski reviji Pêcheur belge, dva članka v najprestižnejši angleški muharski reviji Trout & Salmon, več člankov v nemških muharskih revijah Fisch und Fliege in FliegenFischen ter po en članek v osrednji skandinavski muharski reviji Flugfiske i Norden ter v švedski muharski reviji Fiskejournalen.

Zelo odmeven članek je napisal Herlé Hamon, eden vodilnih piscev v muharskih revijah na francosko govorečem področju, in sicer novembra 2019 v osrednji francoski muharski reviji Pêche Mouche, kjer je objavil članek o muharjenju na soško postrv kot svetovno posebnost v Soči in Idrijci. Herlé Slovenijo zelo ceni in pravi, da je muharjenje pri nas zagotovo v samem svetovnem vrhu. Zato se vedno znova rad k nam vrača.

V kovidnih letih 2019 in 2020 žal nismo imeli nobenega obiska tujih novinarjev.

V času med 15. in 23. decembrom lani je Herlé Hamon ponovno prišel v Slovenijo, skupaj s sodelavcem Jean Paulom Tissierom. Tudi tokrat smo program njunega ribolova pripravili v komisiji za promotivne aktivnosti RZS, skupaj z ribiškimi družinami Mozirje, Šempeter, Bled, Jesenice, Sora Škofja Loka in Medvode ter z Zavodom za ribištvo Slovenije, za rent a car in nastanitve s polpenzioni pa je poskrbela Slovenska turistična organizacija.

V letošnji novembrski številki muharske revije Pêche Mouche je Herlé Hamon objavil zelo pozitiven prispevek o muharjenju na sulca v Sloveniji z naslovom Zimsko muharjenje na sulca v

Sloveniji. Bralcem na petih straneh predstavlja sulca kot največjo salmonidno ribo v Evropi in opisuje svoje vtise z lanskega muharjenja na Savinji v Mozirju in Šempetru, na Savi Dolinki, na Savi Bohinjki, v RD Bled in na Zavodu za ribištvo Slovenije ter na Sori RD Sora in RD Medvode.

Muharjenje na sulca v zimskem času predstavlja kot vrhunec doživetja za vsakega muharja, ujem sulca na muho pa kot najbolj posvečeno dejanje za vsakega muharja. V času bivanja sta Herlé Hamon in Jean Paul Tissier imela priložnost videti veliko sulcev. V reviji opisuje, da je zapel kar nekaj sulcev, metrski sulec pa mu je prišel za ribo čisto do škornjev. Ribiška sreča se mu je nasmehnila, saj je ujel enega sulca na Savi Bohinjki in enega na Sori. V članku se sicer pošali, da muharjenje na sulca v zimskem času ni ravno prijazen sprehod v sicer čarobnem, zimskem ambientu, ko ribiču narava ponuja izjemne, skoraj nadrealistične prizore, ampak trdo

Članek v reviji Pêche Mouche

Herlé Hamon je tega lepega sulca ujel oktobra letos na Savinji v Šempetru, ko je bil spet na obisku v Sloveniji (foto: osebni arhiv H. Hamona).

garanje od ranega jutra do noči, ko lahko prav zadnji met ribiču pričara kapitalnega sulca.

Navdušena sta bila tako nad ribolovom kot nad izredno gostoljubnim sprejemom pri vseh RD in na Zavodu za ribištvo Slovenije, ki so bili njuni gostitelji, poskrbeli pa so tudi za zelo strokovno usposobljene ribiške vodiče. Navdušena nista bila le nad ribolovom, ampak tudi nad gostoljubnostjo vseh, s katerimi sta bila v stiku, organizacijo celotnega bivanja, nastanitvijo in slovensko kulinariko.

Zato ni presenetljivo, da sta se tudi letos vrnila k nam in med 9. in 15. oktobrom preživela izjemen teden muharjenja, o čemer bomo bralce glasila Ribič posebej seznanili v eni izmed naslednjih številčk.

Borut Jerše

Savinja - Vrbje 2022 (foto B. Zagožen)

§

PREPOVED RIBOLOVA

Letošnje sušne razmere – na katere so se ribiške družine kot koncesionarke ribiškega upravljanja odzivale z različnimi preventivnimi ukrepi, da bi ribjemu življu olajšale trpljenje, in s pričakovanji, da jih bodo pri tem odločno podprle pristojne državne institucije in ostali deležniki na vodi in ob njej – so na površje izpostavile tudi dilemo o tem, kdo in po kakšnem postopku je pristojen odločati o prepovedi ribolova kot preventivnem ukrepu za dodatno zaščito rib. V nadaljevanju predstavljam svoje mnenje.

Ribe v celinskih vodah so naravni vir, ki je pod posebnim varstvom države. Upravljanje rib je v pristojnosti države. Ribolov je dovoljen z veljavno ribolovno dovolilnico, če se izvaja v skladu z Zakonom o sladkovodnem ribištvu in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi akti. **Kdaj in kje je prepovedano loviti ribe, določa 25. člen ZSrib**, ki določa, da je prepovedano loviti:

- brez veljavne ribolovne dovolilnice;
- na varstvenih območjih in drugih revirjih, ki niso ribolovni in so določeni po tem zakonu in predpisih o vodah;
- salmonidne ribe ponoči;
- z razstrelivi;
- s strupi;
- z ostmi, podvodnimi in drugimi puškami, na zanko ali nastavo;
- s križaki, saki, koši, mrežami vseh vrst in vršami;

- z mostu;
- pod ledom;
- na prehodih za ribe;
- v depresijah, lužah, poplavljenih površinah in drugih vodnih površinah, ki nastanejo ob umiku ali presihanju vode;
- tako da se pregradi, zapre, izčrpa ali drugam spelje voda;
- z uporabo elektrike (v nadaljnjem besedilu: elektro-ribolov);
- na načine, ki niso v skladu z ribolovnim režimom.

Dodatne prepovedi pri izvajanju ribolova, kot izjemo od navedenega, lahko zaradi spoštovanja mednarodnih ratificiranih pogodb ali predpisov Evropske unije predpiše le minister, pristojen za kmetijstvo. Med prepovedmi zakon

ne navaja primerov, ki so lahko posledica ekstremnih sušnih razmer, značilnih za letošnje poletne razmere, ki so marsikje zmanjšale vodnatost vodotokov pod predpisan biološki minimum in tako dvignile temperaturo vode, da je prihajalo tudi do pogina rib. Kot takšno podlago, ki ministra za kmetijstvo pooblašča in zadoščuje za takšen ukrep, lahko najdemo v šestem odstavku 12. člena ZSrib, kjer je navedeno, da minister za kmetijstvo v soglasju z ministrom, pristojnim za ohranjanje narave, predpiše pogoje ribiškega upravljanja (med katere spada tudi ribolovni režim in število ribolovnih dni), če izvajanje RGN neposredno ogroža ugodno stanje rib.

Prepoved ribolova predvideva tudi že potečen Program upravljanja rib, ki ga je sprejela Vlada RS za obdobje 2010–2021, kjer so v poglavju 6.2 Cilji, usmeritve in **ukrepi za upravljanje rib** obravnavane pod točko 6.2.9.3. Škode in odškodnine. Med ukrepi za zmanjševanje obsega pogina rib in škode zaradi njih je opredeljen tudi ukrep: **prilagoditev izvajanja ribiškega upravljanja med ekstremnimi sušnimi obdobji, kar vključuje tudi** reševanje rib, uporabo hrane za privabljanje rib, prenehanje poribljavanja, **prepoved ribolova** in sanacijo degradiranih habitatov. Kot izvajalci, **ne pa odločevalci** ukrepa, so opredeljeni: center za obveščanje, inšpekcijske službe, vsaka znotraj svoje pristojnosti, koncesionarji, lastniki ribogojnic in povzročitelji onesnaženja.

Pravne podlage za odločanje o ukrepu prepovedi ribolova bi mogoče lahko utemeljevali s pooblastili, ki jih ZSrib daje ribiški inšpekciji. Ta sme v nujnih primerih odreditičasne ukrepe za preprečitev škode ribam ali njihovem biotopu. Podobno pooblastilo za ukrepanje ima inšpekcija tudi v Uredbi o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib, ko v nujnih primerih sicer lahko odredičasne ukrepe, s katerimi se prepreči nadaljnje poginjanje rib. Menim pa, da so ta pooblastila namenjena predvsem ukrepanju v primerih, ko je do pogina že prišlo, ne pa situacijam, ki so posledica naravnih procesov in ekstremnih sušnih razmer ter je treba ukrepati zato, da do pogina sploh ne bi prišlo.

Ribolov se izvaja v skladu z ribolovnim režimom, ki ga načeloma določa Pravilnik o ribolovnem režimu, za vsak ribiški okoliš pa konkretno 6-letni ribiško gojitveni načrt, predpisan s strani ministrov za kmetijstvo in okolje, torej

predpisom, ki sodi v pristojnost države. Niti **Pravilnik niti ribiško gojitveni načrti pa med ukrepi za izvajanje ribiškega upravljanja ne predvidevajo ukrepa prepovedi izvajanja ribolova**, niti v smeri prepovedi izvajanja ribolova ne konkretizirajo »aktivnosti za ohranjanje ugodnega stanja rib«, ki jih kot javno nalogo koncesionarjem nalaga tako ZSrib kot tudi koncesijske pogodbe. Postopek spreminjanja RGN, ki v osnovi določa ribolovni režim v ribiškem okolišu, zaradi časovne dimenzije (traja več let) po mojem mnenju ni primerna pot za uvajanje ukrepa prepovedi ribolova, saj bi razlogi že pred spremembo zagotovo prenehali.

Za razčiščevanje pristojnosti in odgovornosti za sprejemanje odločitve o prepovedi izvajanja ribolova sta poleg gornjih določb in ugotovitev pomembna zlasti 3. in 4. člen ZSrib, ki določata vsebino upravljanja rib in ribiškega upravljanja. »Naloge« v zvezi z ohranjanjem ugodnega stanja rib so vsebina upravljanja rib, ki sodi v pristojnost države, »izvajanje ukrepov« za ohranjanje ugodnega stanja rib pa so vsebina ribiškega upravljanja, slednje se lahko s koncesijo podeli koncesionarju. Med nalogami koncesionarja, ki jih določa 28. člen ZSRib, pa ni navedeno »izvajanje ukrepov«, določene pa so »aktivnosti« za ohranjanje ugodnega stanja rib, ki jih nikakor ni mogoče opredeliti kot resno pravno podlago za odločanje o »nalogi« ali »ukrepu«, imenovanem prepoved ribolova. Pa tudi če bi koncesionarji imeli možnost izreka navedenega ukrepa, bi ga morali skladno z intenco zakonodajalca izvesti preko predloga spremembe RGN ali vsaj spremembe letnega programa izvajalca ribiškega upravljanja, sicer ostaja takšna prepoved »lex imperfecta«. Pomeni prepoved brez zakonske podlage za sankcioniranje.

Podnebne spremembe bodo tudi v bodoče imele velik vpliv na upravljanje rib in ribiško upravljanje, na katerega se bo treba odzvati z ustreznimi ukrepi, med katere sodi tudičasna prepoved ribolova. **Da bi se ukrep sprejemal pravočasno, celovito, organizirano in učinkovito ter bi preživel tudi pravno presojo v primeru kršitve, pa je treba opredeliti metodologijo in postopek sprejema odločitve o prepovedi izvajanja ribolova** ter v tem kontekstu povsem jasno definirati pristojnost in odgovornost ministrstva, javne službe, ribiške inšpekcije in koncesionarja. Iz opisane naloge lahko zaključim, da problematika ribolova in s tem tudi prepovedi ribolova v osnovi sodi v pristojnost države, ki s podzakonskimi predpisi, podeljenimi koncesijami in sklenjenimi koncesijskimi pogodbami, pooblastila za sprejemanje ukrepa prepovedi ribolova doslej (še) ni prenesla na koncesionarje. Očitno to predstavlja precej trd oreh, saj se predstavniki oblasti pobudi RZS in izvedbi naloge, vsaj na verbalni ravni, izogibajo in računajo predvsem na ozaveščenost ribičev.

Samo zavzetosti, odgovornosti in odločnosti ribiških družin – ki so samoiniciativno, po moji oceni brez ustreznih pravnih podlag, ampak zgolj na podlagi naloge, zapisane v koncesijski pogodbi, da je koncesionar dolžan skrbeti za ugodno stanje rib, ukinile prodajo ribolovnih dovolilnic in prepovedale ribolov – ter članstvu, ki se je odzvalo zelo ozaveščenost, se lahko zahvalimo, da ribji živelj v letošnji suši ni utrpel še hujših posledic.

Peter Solar, član KPV

KOSTEVČ
WWW.KOSTEVČ.SI

Trgovina Kostevc
Trg zbora odposlancev 20
1330 Kočevje
Pestra izbira muharskih kompletov SIMMS:

SIMMS Freestone set **SIMMS Tributary set**

499 € **319 €**

Delovni čas: pon - pet 9:00 - 12:00 & 14:00 - 17:00, sob 9:00 - 12:00
G | 031 611 479 W | kostevc.si E | trgovina@kostevc.si

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

POSVET O ORGANIZIRANJU IN POSLOVANJU RIBIŠKE DRUŽINE

RZS je v sklopu organizacije rednih usposabljanj za vodstva ribiških družin v sredo, 19. oktobra, organizirala posvet o organiziranju in poslovanju ribiških družin. Posvet, ki ga je vodil t. Franc Polič, nekdanji član komisije RZS za pravna vprašanja in odvetnik z dolgoletnimi izkušnjami iz pravnih problematik društev, je bil organiziran že v preteklih letih. Odločitev za ponovitev posveta je izhajala iz tega, da je v znatnem številu RD prišlo do kadrovske spremembe, in iz želje obnoviti znanje o pravilnem poslovanju RD kot društva. Predavatelj Franc Polič je v svojem nastopu obravnaval vse bistvene elemente, potrebne za uspešno vodenje društva, kar je podkrepil tudi z zanimivimi primeri iz svoje prakse. RZS je ob predavanju ponatisnila njegovo brošuro z dvanajstimi poglavji za brezplačno uporabo RD, ki je dostopna tudi v e-obliki na spletni strani RZS https://ribiska-zveza.si/downloads/organiziranje_in_O9dO5.pdf. Izročki s samega predavanja so objavljeni tudi na povezavi https://ribiska-zveza.si/downloads/organiziranje_in_qdn7N.pdf.

Mag. Igor Miličić, sekretar RZS

Zbralo se je kar nekaj predstavnikov ribiških družin.

ZASEDANJE SŠRAJ

Na 17. rednem kongresu Skupnosti, ki je bilo izvedeno 5. 11. 2022 v kraju Plo-min na Hrvaškem, je bilo ugotovljeno, da je skupnost v tekočem letu, kljub zahtevnim pogojem zaradi koronavirusa, realizirala vse zastavljene aktivnosti – izvedbo na ribiških tekmovanjih tako na morju kot na sladkih vodah. Eno od teh tekmovanj, organiziranih v Sloveniji, je tekmovanje v lovu rib s plovcem za mlade ribiče na jezeru Pristava. Za dobro organizacijo tekme mladincev, članic zveze iz Italije, Slovenije, Hrvaške in Madžarske so bili

Udeleženci sestanka

organizatorji iz ZRD Maribor javno pohvaljeni. Letošnje finančno poročilo je bilo ugodno, zato so člani UO Skupnosti izrazili željo, da bi tako uspešno delovali tudi naslednje leto. Formalno je bila v članstvo SŠRAJ sprejeta madžarska regijska zveza iz Kaspošvarja (Horgász Egyesületek Somogy Megyei Szövetsége). Priznanje za neprekinjeno 25-letno udejstvovanje kot funkcionarja SŠRAJ je prejel Renato Martinčič. Glavni pomen skupnosti ob promociji tekmovalnega ribolova ostaja druženje in krepitev tovarištva med ribiči različnih narodov.

Mag. Igor Miličić, sekretar RZS

Foto: M. Gaber

Zasedanje

SUŠA 2022 – projekt stoletja

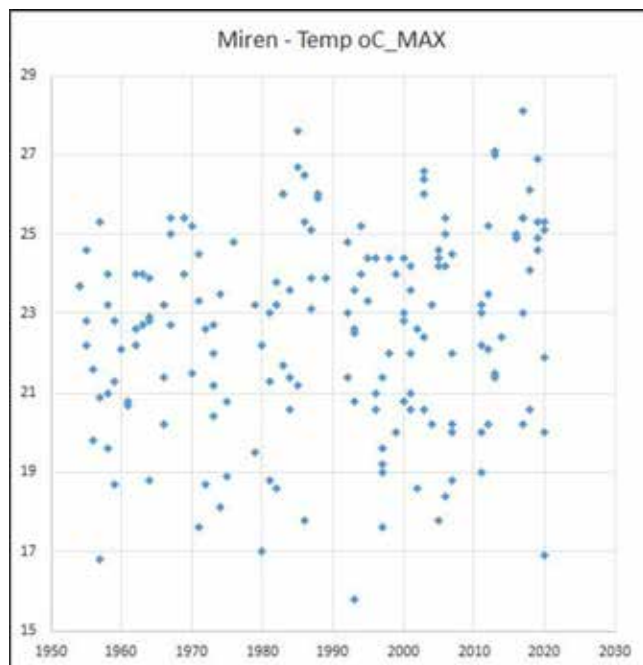
Kosipriključem v spomin letošnjo sušo, jo povežemo s klimatskimi spremembami, z otopleitvijo, ki poteka, in prerazporeditvijo padavin, ki temu sledi. Še nedavno smo te spremembe povezovali z oddaljenimi kraji, s polarnimi medvedi na vedno tanjšem ledu, z arami, ki letijo nad gorečim pragozdom. Ti procesi so nam vedno bližje in vdani v usodo, na katero ne moremo vplivati, čakamo, kaj bo. Ampak ravno pri upravljanju z vodami in pri poseganju v vodotoke ne stojimo križem rok. Aktivni smo - vedno bolj. Vprašanje je le, ali v procesu pregrevanja in presuševanja vodotokov delujemo preventivno ali pa večina naših aktivnosti te uničujoče procese le še pospešuje.

Z vsakim jesenskim dežjem nam usiha spomin na letošnjo sušo in nanjo vezane posledice, ki so se večplastno pripravljale, dopolnjevale in kopičile desetletja. Ko je že kazalo, da bomo po topli zimi brez snega na Primorskem le dočakali obilnejša spomladanska deževja, je fronta za fronto ta košček južno od Alp obšla ena za drugo. Nizka zaloga snega in skromnejše padavine so z zamikom prizadele tudi ostale dele Slovenije. Tako si je leto 2022 prislužilo zaskrbljujoč NAJ naziv – najbolj sušno in najbolj vroče.

Suše in poplave si podajajo roke. Ves pred pol stoletja ustoličen sistem in aktivnosti, ki omogočajo hitro odvodnjo, so dobra podlaga za dodatno povečevanje posledice suš. In če gremo v sušno periodo, je toliko bolj nerazumljivo, kako so se aktivnosti pri urejanju voda zadnjih 20 let stopnjujoče usmerjale v poplav-

Ledava (foto: Aleš Horvat) in Ščavnica 2022 (Ludvik Kramberger): ureditev odvodnje, zmanjšanje škodljivega delovanja naraslih voda ... Bosta zaradi tega erozija in eutrofikacija kaj manjša? Poleg znižanja podtalnice za okoliške njive se tudi prebivalcem, ki živijo dolvodno, obeta kakšen manj prijeten, a napovedljiv porast vodostaja.

Temperatura Vipave v Mirnu (vir podatkov = ARSO (<http://vode.arso.gov.si/hidarhiv/>)) se meri od leta 1954. Prvič je temperatura reke presegla 27 °C leta 1985 po končani regulaciji in pripravi Vipavske doline na intenzivno industrijsko kmetijstvo (foto spodaj: Izliv Košivca v Vipavo pri Kasovljah, scan brošure iz leta 1985). Potem se je reka obraščala, temperatura pa se je začela zniževati. Naslednji dvig beležimo v letu 2003, letos pa je temperatura Vipave v Mirnu presegla 30 °C.

no varnost s čim hitrejšo odvodnjo kot prioriteto aktivnost na področju urejanja voda. Pa tudi naravne retenzijske (razlivne) površine smo pospešeno zasipavali in pozidali. Škodljivo delovanje voda je v Načrtu zmanjševanja poplavne ogroženosti 2022–2027

Med koruzo v Turnišču (Prekmurje) in tisto v Mirnu (Vipavska) letos ni bilo mnogo razlike. Za silo se je odrezala koruza na redkih mikrolokacijah s še preostalo visoko podtalnico (foto: P. Valič).

Trnavca pri Šentrupertu maja 2022 in Bolska pri Kaplji vasi avgusta letos Pri tako »urejenih« vodotokih biodiverziteta ni izziv, je misija nemogoče. Višja podtalnica v sušnem obdobju tudi (Foto: B. Zagožen).

(NZPO SI II) razdeljeno na različne vplive, od katerih sta dva ključna: poplava, torej škode zaradi obdobji, ko je vode občutno preveč, in suša, ki prinaša svoje težave in škodo.

Škodo po poplavi je lažje oceniti. Gre za materialno škodo, ki jo praviloma ocenijo na podlagi materialne škode na zemljiščih, objektih in ljudeh. Vse je relativno dobro merljivo. Ocenjeno je, da so narasle vode prispevale med 75–85 % vseh škod in stroškov, ki so jih vode povzročile. S sušo in preračunavanjem, koliko škode nam suše prinašajo, je malo bolj komplicirano. Zaradi suš zmanjšano količino pitne vode se ne obračuna kot škoda, ker cenovni porast in redukcijo porabe plačajo tako ali drugače občani, kar (kot kaže) ni škoda! Izpad kmetijske proizvodnje, podražitev pridelkov, slabša kakovost preostalih pridelkov in uvoz praviloma manj kakovostne hrane ni škoda – jo plačamo kupci preko zvišanja cen, jo plačajo kmetje z izpadom dohodka, nekateri celo z bankrotom – a predstavljena je bolj kot statistični podatek kot škoda. Tako uradno ostajata podatek in prepričanje, da so v Sloveniji poplave večji problem od suš.

Še tretji tip škode je v vse večjem delu Slovenije prisoten zaradi suš: izguba biotske pestrosti. Naj izgleda še tako nedolžno, a to niti najmanj ni! Zanimiv je letošnji primer Rižane: zadnjih 100 l/sek bi poslali v cevje, češ – ljudje (civilizacija) so ja pred ribami. Bi bilo lepo, če bi bilo tako preprosto. Tisti curek vode je bil vir pitne vode za vso divjad, ptice, žuželke in obrežno rastje. Zanimivo, izpostavljene so bile samo RIBE ... tako s strani države kot tudi pretežno s strani nas ribičev. Netopirji v sušnih poletjih nad rekami poleti lovijo plen, da preživijo. Brez ptic in netopirjev se nam kar huda piše. Ko se v naravi pojavijo škodljivci, se brez žužkojedov hitro pretirano namnožijo. Mnogi oprasovalci, zlasti

čebele, nujno potrebujejo vodo. O tem, kakšna bo naša prehranska usoda brez oprasovalcev je bilo že mnogo napisanega. Izsušitev strug povzroči propadanje obvodne vegetacije, uničenje školjk in pogin vodnih žuželk, kar vodi v načeto ali uničeno samočistilno sposobnost vodotoka, ki gre v smeri degradiranega vodotoka v erodiran kanal. RIBE so praviloma kot tretji in četrti člen prehranjevalni v verigi eden ključnih indikatorjev, da vodotok ŽIVI – vodotok, ne le ribe!

Petletno poročilo o stanju okolja v Sloveniji (okt. 2022) kaže, da je stanje okolja zadovoljivo, razen na degradiranih lokacijah in glede stanja voda. Med pomembnejše izzive pa ministrstvo izpostavlja ohranitev biotske pestrosti. Obenem pa v Programu ukrepov upravljanja voda med temeljnimi ukrepi za področje urejanja voda navaja prednostni nalogi, in sicer: ohranjanje in uravnavanje vodnih količin ter varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Ukrepi za varstvo pred škodljivim delovanjem voda so povzeti po Načrtu zmanjševanja poplavne ogroženosti in zajemajo 61 območij. Načrt zmanjševanja poplavne ogroženosti je bil sprejet pred Programom ukrepov upravljanja voda. Ob dosedanji praksi varstva pred škodljivim delovanjem voda si upam trditi, da bosta pogorela tako ohranjanje in uravnavanje vodnih količin kot ohranitev biotske pestrosti. Izguba biotske pestrosti bo mnogo višja tudi zato, ker degradacija vodnega in obvodnega prostora zniža biotsko pestrost na mnogo širšem območju, kot ga zaseda zgolj vodni in obalni pas ter ne prizadene zgolj vodnih in obvodnih organizmov.

20 let se rešuje problem pitne vode na Obali (kjer se med drugim s pitno vodo zaliva tudi nekatere nasade, zelenice in pere avtomobile) ob že obstoječih akumulacijah Moli in Klivni-

Kajfež Bogataj: "Slovenija bo vedno bolj podobna Krasu, na smreke lahko pozabimo"

Temperatura dosegla 36 stopinj. Gregorčič: Letošnje poletje bo med najbolj vročini.

"Smo zelo gozdnata dežela in prve obsežne skrb vzbujajoče transformacije se bodo zgodile v gozdovih, na smreke lahko kar pozabimo, na visokogorske ekosisteme tudi," je podnebne spremembe za MMC komentirala klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj.

Foto: zaslonki posnetek MMC portala: Tako Lučka o usodi naših gozdov. Tako termometer v Hublju pri čistilni napravi avgusta letos – salmonidni re- vir, rezervat za soško postrv ...

ku, zgrajenima ravno za ta namen. 15 let se rešuje akumulacijo Vogršček. Ob treh obljubljenih neizgrajenih zajetjih v srednji in zgodnji dolini (vsaj za dve so bila izdana naravovarstvena soglasja) se načrtuje črpanje vode iz Vogrščka čez hrib in voda bo po novem na stroške kmetov namesto navzdol tekla navzgor.

Letošnje poletje na Vipavskem je bilo poletje brez ptičjega petja. Poletje brez čmrljev, čebel in množice drugih žuželk, brez zelenih travnikov, pretežno brez pridelkov v dolini, z vzporednim izginjanjem hladnoljubnih rečnih vrst v Vipavi in pritokih in predvsem pa brez vode v dveh tretjinah nekoč vodnatih potokov. Vsemu temu lahko najdemo skupni imenovalc: pomanjkanje vode z 20 let odlašanja. Ponovno pridemo na številko 20 – namreč 20 let nazaj smo zabeležili daleč najtoplejše leto zadnjih 100 let, leto 2003, leto, v katerem so se izkristalizirala prva svarila, kam drvimo. Zanimivo: ravno tisti, ki so najbolj svarili o pregrevanju, sušah, jačanju nalivov, prehranski in vodooskrbni krizi: Lenarčič in Kajfež Bogatajeva (pa ne zgolj onadva) sta bolj ali manj izgnila iz javnih medijev in TV-zaslonov. Običajno je tako, ko ne slišimo več tistih, ki servirajo realna in verodostojna dejstva ter prognoze, gre zares!

So bili časi, ko smo se borili za ta potok, za oni habitat, za ta biotop, za tisto »žvalco« in »rastlinco«, za tisti izginjajoč košček okolja. Danes nam grozi, da bomo trepetali za kozarec pitne vode na pipi in dostopnost hrane za kup ljudi, ki že sedaj vegetirajo okrog *minimalke*. Voda za namakanje postaja vedno dražja, kar je do neke mere logično, če jo po čim krajši poti odplakujemo, ko jo imamo na doseg roke in ko je še zastoj. Tudi glede pitne vode se še naprej prodaja koncesije za vire in se posli glede virov pitne vode pogosto sklepajo mimo udeležbe laične in strokovne javnosti. Ne grozi nam zgolj presušitev vodotokov, pač pa tudi redukcija na pipah - pa naj bo naša Ustava mokra ali suha; pohlep in želja po moči sta zelo močan dejavnik in monopol nad vodo to ponuja. Appetiti po preostanku vode, ki jo v času deževij sicer z regulacijami hitro odvedemo dolvodno, pa se iz leta v leto povečujejo!

Vipava in dve poletni nevihti konec julija in sredi avgusta letos: padavine v sušnem obdobju odtečejo v enem do treh dneh (Vir: <http://www.arso.gov.si/vode/podatki/amp/>). Zaradi dobre odvodnje ima rečni sistem nižinske reke hudourniško odtočno krivuljo, njive pa ostanejo suhe in podtalnica nizka. Idealno za sušo, pa tudi za burjo (foto: P. Valič).

To, da v Savi ne bosta več plavala zvezdogled in sulec, v Muri kesslerjev globoček, v Malem grabnu lipan, v Savi Bohinjki potočna postrv, ne bo katastrofa, bo zgolj napoved, da smo res blizu! Res, ribe za civilizacijo niso življenjsko pomembne, tako kot merilec hitrosti in nivo olja v avtomobilu ne. Avtomobil deluje tudi brez tega. Ampak vedno bolj se mi zdi, da se nam bo prav kmalu kolcalo po zapravljenem (razbitem) in izgubljenem števcu – kazalcu stanja voda, ki bo nehote v kratkem postal merilec kvalitete življenja in ne nazadnje pokazatelj možnosti dostojnega preživetja - po ribah. Ribe imajo neko objektivno prednost: s svojo prisotnostjo in odsotnostjo ne morejo manipulirati: so ali niso. Se ne selijo kot kormorani in čaplje. Po ribje bi se glasilo: »Voda je ali je ni; je potok ali reka ali greznica ali kanal.« Ni panike, toda kakor za koga. V pisarnah nikoli ni vroče in voda v platenkah redko zmanjka.

Ampak dejstva govorijo svoje:

- število presušenih potokov je bilo letos rekordno;
- dolžina sušnega obdobja za vsaj tretjino države je rekordna;
- toplotna obremenitev voda tudi;
- koncentracija odplak je bila povečana;
- nivo podtalnice je bil marsikje najnižji, odkar se opravljajo meritve;

Talne ribe rečnih prodišč in brzic: nežice, kesslerjev globoček, zvezdogled, čep in kapelj; ribe, ki s svojo prisotnostjo kažejo na to, da je dno reke še zdravo in skozi prezračen prod na črpališča pitne vode in v podtalnico priteka kvalitetna voda. Ribji škart ali kronski diamanti naših rek? Kakor za koga (foto: P. Valič).

- število odsekov rek, kjer se je voda povzpela nad 28 °C, je bila tudi rekordna, na nekaterih odsekih večjih rek so meritve pokazale temperature tudi nad 30 (in tudi nad 32) °C;
- posledično so se zmanjšale populacije rečnih krapovskih vrst (mrena, klen, podust), v mnogih klasičnih salmonidnih vodah so postrvi in lipani izginili ali so zdesetkani;
- Panvita je marca objavila, da je bila letošnja zaloga podtalnice zgolj 15 % dolgoletnega povprečja;
- na Domžalskem polju mi je domačin rekel, da so v zadnjih 5 letih izgubili 1 m podtalnice na leto;
- Zelenci so postali mlakuža; tiho svarilo, da bosta lahko Sava in Soča ob vse bolj pogostih zimskih deževjih v visokogorjih v

Mali graben julija in oktobra letos: Pravijo, da so ga končno začeli celostno urejati. Temperatura je letos dosegla 22 °C, naslednje leto bo ob primerljivem poletju preseгла 25 °C. Pa ne bo prišlo le do nadaljnjih poginov in izgube biotske pestrosti. Vsa pohitritev odvodnje bo dodatna poplavna obremenitev Ljubljane na zapornicah pri Vrazovem trgu, na Fužinah in Vevčah. Mnogokrat so problem prenizki mostovi, bolj kot obrasla struga. Predvidevam, da bo mostiček ostal, vegetacijo pa bo zamenjala kamnita obloga. Ampak širitev struge Malega grabna ne bo zadostovala. Gorvodno se še naprej krčijo razlivne površine, izvajajo nove točkovne regulacije in pohitritve odvodnje (foto: P. Valič).

poletnih časih kritično prizadeti; ne nazadnje je tudi Mura letos beležila kritično nizke pretoke!

Pri vseh dejstvih pa vsi, ki aktivno upravljajo z vodami, v en glas zatrjujejo, da smo bili v protipoplavnem delovanju v zadnjih dveh desetletjih premalo odločni in smo dejavnost finančno podhranili ter zanemarili. Večino poplavnih problemov imamo zaradi rinjenja v vodni prostor, zaradi tega, ker vsak vidi svoj list, neguje svojo vejico, mogoče v megli vidi še kakšno prikazen (drevo), gozd pa – zakaj ga ne bi posekali, če ga nihče ne vidi.

Skupni imenovalac poplav v Ljubljani 2010 (foto: MORS) in v Sarajevu 2021 (foto: klix.ba): novogradnje na poplavnih ravninah, ki si jih staroselci niso privoščili.

Na več načinov prihaja do pobud za izvedbo protipoplavnih del na vodotokih. V mnogih primerih jih načrtujejo kar izvajalci sami, mnogokrat pa na pobudo lokalnih prijav, pa tudi na podlagi poplavnih zemljevidov. Za objekte na dokaj redno poplavljenih zemljiščih ni jasno, kako je prišlo do odobritve gradenj. Na spisek del mora samo še nekdo dati pritrdilno oceno in nekdo mora zadevo odobriti in zadeva je rešena. V primeru, da sta si odločanje in izvajanje zelo blizu ali celo pod isto streho, imamo situacijo, v kateri se nahajata tožnik in sodnik v isti osebi. No, ni ravno tako, a sodeč po vsem storjenem na vodotokih, je trditev zelo blizu resnice! Stroko imamo pretežno omejeno na nivo mnenjedajalstva. Praksa, ki sledi, nekako spominja na zdravstvo, kjer ima pacient pravico do drugega mnenja. Ali se potemtakem tudi

Foto: Mislinja 2021–2022: ob vodotoku zgrajen objekt potrebuje zaščito. Kako je prišlo do gradnje na poplavni ravnici, ni predmet tega članka. Vprašanje je, čemu kamnomet in beton na nasprotni strani? Kaj ščiti, zakaj tam ni obrežja v naravnem stanju? (foto: S. Prijatelj).

tem segmentu kaj lahko prihrani in se pač ukine in ohrani zgolj tiste mnenjedajalce in potrjevalce, ki gredo izvajalcem na roko?

Preden smo odobrili res zajeten del proračuna za urejanje voda, ki je pretežno usmerjen v protipoplavno varnost, bi bilo prav, da končno naredimo analizo posegov na naših vodah za zadnjih 30 let, da se postavi generalna usmeritev glede voda v Sloveniji, da se loči projektivo od operative, da se stroka osamosvoji in se postavijo jasni skupni cilji. Dosedanje kanaliziranje rek ter vdiranje v vodni in obvodni prostor sta nam prinesla stanje, kakršnega imamo in še rinemo v vodo: vodarji z bagri, gradbeniki

Poljanska Sora pri Kopsižarju - december 2019: urbana infrastruktura potrebuje zaščito pred negativnimi vplivi naraslih voda. Pol brežine je nedotaknjene, poskrbljeno je tako za varnost kot za vodni in obvodni živelj (foto: P. Valič).

Obnovljen rokav na Vipavi. To ni obnovljen rokav, to je nov jarek, ki z ohranjanjem narave, reke in njenega življa nima dosti skupnega (foto: P. Valič).

Nova ribja steza za lažjo prehodnost vodnih organizmov. V istem posegu pa obsežen del uničenega obrežja in večje pregrevanje reke (foto: P. Valič).

s pozidavo, kmetje s plugom in kosilnico, krave z gobcem, kopalci z mačeto, da razširijo »plac« za piknik! Z davkoplačevalskim denarjem plačujemo poplavno varnost za objekte na lokacijah, ki so bile in bodo poplavno izpostavljene. Zakaj? Taka je pač praksa. Nekdo, ki lahko, pač odobri gradnjo ob vodotoku. Ob prvem večjem naliivu poplavi klet, garažo in greznico. Pridrviijo novinarji, posnamejo nekaj fotografij in se razpišejo, kako kruta in neizprosna je narava. Škodo se prijavi in če steče vse po maslu, se na brežini kmalu pojavi par bagrov in nekaj tovornjakov, naloženih s skalami in kamenjem izvajalca, ki ima koncesijo za urejanje, da škodo v bodoče prepreči in odtok pohitri. Kar se potem dolvodno zgodi – to pač sledi.

V zadnjem času so popularne revitalizacije. Stara firma, ki je vodotok spravila v kanal, sicer ne obstaja več, posel pa je prevzela nova, ki mnogokrat s staro nima nič skupnega, razen modusa operandi. In mnoge redke revitalizacije navzlic lepim besedam ponovno tečejo v smeri odstranitve vegetacije, puljenja štorov z bregov, kanaliziranja in vgrajevanja kamenja v struge in bregove. Čemu imamo z davkoplačevalskim denarjem financirane strokovne državne inštitucije na področju urejanja voda, če nam gre iz leta v leto iz ene plohe v naslednji naliiv čedalje slabše, najslabše tam, kjer smo vodotoke najbolj »uredili«.

Način urejanja vodotokov ni v skladu z aktualnimi in prihajajočimi podnebnimi spremembami, ki povzročajo podaljševanje suš in pregrevanje vodotokov kljub vsem opozorilom svetovne in lokalne stroke. In ne nazadnje jih 18 let »urejamo« še z izdatno porcijo evropskega denarja.

Peter Valič

RIBE EOCENA – POGLED V SVETOVNO PALEONTOLOŠKO DEDIŠČINO

Ko govorimo o fosilnih ribah, ne moremo spregledati treh največjih in svetovno znanih najdišč. To so Bolca v Italiji, Messel v Nemčiji in ribja favna iz t. i. Green River formacije v ZDA. Tako kot ribja favna omenjenih najdišč so bila tudi njihova bivalna okolja zelo različna: od tople tropske lagune, jezerca v vulkanskem kraterju do velikih jezer sredi celine, vsa iz obdobja eocena.

Bolca – laguna polna rib

Neverjetno dobro ohranjene ribe iz okolice Bolce je med prvimi že leta 1550 predstavil italijanski naravoslovec in zdravnik Pietro Andrea Mattioli (1501–1577). Navdušenje nad ribjimi fosili je bil povod tudi za bolj sistematična izkopavanja in zbiranje. Kmalu zatem so

Vomeropsis triurus, eocenska riba iz plasti pri Bolci, ima izrazito hrbtno bodico.

Ena najbolj pogostih rib iz eocenske lagune pri Bolci je vrsta Mene rhombea.

Riba Amphiperca multiformis iz plasti najdišča Messel.

Pred manj kot desetletjem opisana nova vrsta eocenske ribe iz Bolce je prelep primerok vrste Squamibolcoides minciotti.

pričeli pod gorovjem Lessina, kjer leži vasica Bolca, nastajati zbirke, takrat bolj znane kot »kabineti čudes«. Med prvimi je ogromno zbirko eocenskih rib iz Bolce zbral Francesco Calzolari (1522–1609), lekarnar iz Verone, dve stoletji kasneje pa le-to opisal tudi italijanski duhovnik, naravoslovec in paleontolog Giovanni Serafino Volta (1764–1842) v svojem delu »Ittiolitologia Veronese«. V štirih stoletjih naj bi zgolj iz dveh najdišč (med paleontologi znani kot Pesciara in Monte Postale) izkopali in nabrali preko 100.000 primerkov rib. Toliko bolj je presenetljivo tudi dejstvo, da vsi primerki izhajajo iz le nekaj fosilonosnih plasti, ki so v povprečju debele zgolj meter.

Če se vrnemo približno 50 milijonov let v geološko preteklost, bi našli današnjo vasico Bolca veliko bolj južno. V

Odlično ohranjeni fosilni aligatorski ščukec *Atracotosteus strausi* iz skrilavih glinavcev Messla.

Redek ostanek amije *Cyclurus kehreri* iz najdišča Messel, ki je na ogled v naravoslovnem muzeju v Frankfurtu.

paleogeografskem smislu pa lahko zaradi lažjega razumevanja rekonstruiramo okolje kar na območju današnje severne Italije. Plasti s fosili so se usedale v zelo plitvi laguni, ki se je razprostirala v trikotniku med današnjo Verono in Padovo ter Trentom na severu. Po obrobju te dvignjene morske police so nastali koralni grebeni in varovali laguno pred visokimi zalivi in drugimi vplivi iz mogočnega oceana. Tudi na sami morski polici so se oblikovali manjši morski grebeni in lagune, ki so bili zelo odvisni tudi od lokalnih vplivov. Takšna »mikro« laguna se je oblikovala tudi na območju vasi Bolca oziroma njeni širši okolici ter so jo geologi in paleontologi dodobra raziskali in proučili. Na osnovi ohranjenih delov grebena so izračunali, da je bil koralni »obroč« širok zgolj 20–30 metrov. Podobno pa so paleontologi na osnovi raziskav življenjskega prostora nekaterih skupin fosilnih rib (hrustančnic) opredelili, da je bila največja globina lagune le okoli 40 metrov. Laguna je bila izjemno mirna, brez podvodnih tokov (brez vertikalnega kroženja vode) in odlična za usedanje drobnih finih delcev, ki so ustvarjali plastnate oz. ploščaste apnenice. Nad lagunskim dnom so se občasno ustvarili pogoji brez kisika ali po nekaterih predvidevanjih celo megljice strupenih cianobakterij, ki so pripomogle k odlični ohranjenosti rib in drugih organizmov. Prav takšni pogosti ekstremni pogoji v laguni so botrovali k nastanku edinstvenega najdišča, ki mu težko najdemo primerjavo. Ker pa so v zaporedju plasti pojavljajo še druge oblike apnenca oziroma sedimentov, paleontologi predvidevajo, da je laguna občasno le vzpostavila stik z zunanjim morjem, bodisi z dvigom morske gladine ali oblikovanjem koridorjev med koralnim grebenom. Za primerjavo lahko danes podobna lagunska okolja najdemo na območju Indo-Avstralske regije. Tod lahko opazujemo tudi zelo podobno ribjo in drugo favno ter floro, katere davni predniki so poseljevali eocensko morje današnje severne Italije.

O izjemno s fosili bogatih plasteh pri Bolci pričajo tudi pretekle in današnje raziskave tamkajšnje eocenske flore in favne. Predvsem najbolj raziskana je bila ribja favna, kjer je med prvimi Giovanni Volta konec 18. stoletja opisal 100 vrst, Agassiz 127 vrst. Danes paleontologi poznajo 238 vrst iz preko 190 rodov. Torej je ribja združba res raznolika in pestra, ribe so pogosto odlično ohranjene, včasih celo z pigmentom oz. barvami na luskah.

Nakopičenje velike jate fosilnih sledi *Gosiutichthys parvus* iz plasti Green River formacije v ZDA.

Med njimi so tako ribe hrustančnice, kot so morski psi, skati, raže in morski biči. Ribe hrustančnice so redke najdbe, toda običajno lepo ohranjene, celo z obrisi teles. Nekatere vrste pa so za seboj pustile zgolj zobe. Najbolj znani so primerki morskih psov vrste *Galerorhinus cuvieri*, katerega sorodnik -pepelasti morski pes (*Galeorhinus galeus*) živi še danes. Posebnost so piknodontne ribe (Pycnodontiformes). Za njih je značilno plosko in visoko telo, najbolj poznani pa so po t. i. durofagnem zobovju, ki je bilo namenjeno drobljenju koral in lupin mehkužcev. Ta nekoč zelo uspešna skupina rib je izumrla ravno v eocenu in primerki iz Bolce (našli štiri vrste) sodijo med zadnje predstavnike teh rib. Veliko bolj raznolika je skupina jegulj in njihovih sorodnic, katerih ostanke pripisujejo šestnajstim vrstam. Nekaterih vrst, kot je *Bolcanguilla brachycephala*, pa paleontologi še danes niso uspeli razvrstiti in omenjena vrsta verjetno sodi v že izumrlo družino. Ostala združba rib kostnic (Teleostei) skoraj nima predstavnika, ki jih poznamo danes. Tako najdemo najbolj pogoste ribe iz skupine žarkoplavutaric (Acanthomorpha), skupaj z ostrži (Perciformes), in sledi (Clupeiformes). Najbolj številčni so ostanki majhne ribice *Bolcaichthys catapygopterus*. Med najbolj prepoznavne eocenske ribe iz najdišč sodijo tudi vrste *Mene rhombea*, *Exellia velifer*, *Ceratoichthys pinnatiformis*, *Eoplatax papilio* in nedavno opisana vrsta *Squamibolcooides minciottii*. Vso omenjeno paleontološko bogastvo lahko še bolj od blizu spoznate v muzeju Museo dei Fossili Cerato (Fossil Museum of Bolca) na obrobju vasi Bolca. Tam so v velikem muzeju razstavljeni mnogi izjemni ostanke eocenskih rib, njihovo odkrivanje in raziskovanje.

Messel – smrtonosno jezero

Zelo močna tektonska in vulkanska aktivnost pred približno 48 milijoni let je sredi današnje Nemčije botrovala k nastanku mnogih vulkanskih kraterjev. V okolici Messla blizu Frankfurta je takrat nastalo kar nekaj kraterjev, ki jih poznamo pod imenom *maar* (slovenskega prevoda za to ni). Ti vulkanski kraterji naj bi nastali ob stiku vroče magme in podtalnice, kar je imelo za posledico eksplozijo. Kmalu se je dno nastalega kraterja ohladilo in ponekod je nastalo jezero, ki so ga polnili tudi bližnji potoki. V jezeru so se pričeli usedati sedimenti, najprej prod in peski, nato pa že v izoblikovanem jezeru tudi bolj fini mulj, iz katerega so nastali skrilavi glinavci in podobno. Tako so bili ustvarjeni idealni pogoji za odlično fosilizacijo, ki je potekala zelo počasi in ob pomanjkanju kisika v sedimentih.

Po opustitvi izkopavanja tako imenovanih »oljnih skrilavcev« sredi 70. let prejšnjega stoletja so poizkušali opuščeni odprti kop zasuti, a je to preprečila zvezna dežela, ki je naj-

Ena najbolj pogostih eocenskih ribic *Priscacara liops* iz plasti nekdanjega Fossilnega jezera.

Lepo ohranjen sladkovodni skat *Heliobatis radians* iz eocenskih plasti zahodnega Wyominga.

dišče odkupila. Leta 1995 najdišče razglašeno kot Unescova paleontološka dediščina svetovnega pomena.

Messelski fosili so ohranjeni v zelo finem in tankem skrilačem glinavcu, ki na zraku izjemno hitro razpoka in razpade. Za ohranitev fosilov so zato »iznašli« novo metodo preparacije (prenosna preparacija). Izkopani fosil ob odkritju shranijo v plastični zabojnik, nato v laboratoriju previdno na eni strani odstranijo kamnino od kosti. Prvo polovico očiščenega fosila nato prelijejo z umetno smolo (to je običajno epoksi smola), po utrditvi zaliti primerek obrnejo in previdno odstranijo še preostalo polovico kamnine. Tako preparirani fosili so v umetni smoli dobro zaščiteni in zelo odporni.

O poginu živali, predvsem vretenčarjev, obstaja več teorij, a dve gotovo izstopata. Prva govori o nenadnih in periodičnih izbruhih strupenih plinov izpod jezera, saj je le-to nastalo v vulkanskem kraterju (izbruh ogljikovega dioksida). Druga, tudi zelo verjetna, razlaga pa pogine povezuje s sezonskim ali občasnim cvetenjem alg oziroma cianobakterij, ki lahko ustvarijo zelo toksične spojine.

Na jezerskem dnu se je torej ohranila velika zakladnica fosilov. Med njimi so do danes našli okoli 140 vrst vretenčarjev (ribe, dvoživke, plazilce, ptice in sesalce od netopirjev do prakonjev) ter nešteto vrst nevretenčarjev in rastlin. Med prvotnimi prebivalci jezera izstopajo ribe, med katerimi so tudi aligatorski ščukci (*Atracosteus strausi* in *Masilosteus kelleri*) in amije (*Cyclurus kehleri*), katerih predstavniki danes živijo v Severni Ameriki (glej poglavje naprej). Zelo pogoste so tudi ribe vrste ostrižnjakov *Amphiperca multiformis*, *Rhenanoperca minuta* in *Palaeoperca proxima* ter redka vrsta *Thaumatodus intermedius*.

Skoraj nemogoče je prikazati vso paleontološko bogastvo Messla. Najlažje si pregledne zbirke lahko ogledamo v muzeju v Frankfurtu ob Majni ali Darmstatdu. Ob samem najdišču pa si lahko ogledate sodoben informacijski center.

Eocenska jezera sredi ZDA

Raziskovanje paleontološke dediščine eocenskih jezer v osrednjih državah ZDA sovpada z raziskovanjem njenih zahodnih delov. Prva odkritja fosilnih rib *Knightia eocaena* sega v sredino 19. stoletja. Paleontološke raziskave odlično ohranjenih rib je opravil znameniti ameriški paleontolog Edward Drinker Cope, pri zbiranju pa je sodeloval tudi Robert Lee Craig, eden prvih komercialnih zbiralcev fosilov.

Plasti, v katerih danes odkrivajo različne fosilne ostanke od rib, krokodilov do sesalcev, so se usedale v treh različnih

jezerih (jezero Gosiute, jezero Uinta in Fossilno jezero). Ta so se v različnih obdobjih eocena razprostirala na območju današnjih zveznih držav Wyoming, Utah in Kolorado. Najbolj s fosilnimi ribami so plasti iz Fossilnega jezera, ki je obstajalo med 53 do 49,5 milijona let (zgodnji eocen) na zahodnem delu Wyominga blizu mesta Kemmerer. Danes tod okoli obratujejo nekateri kamnolomi (zasebni), kjer izkoriščajo ploščaste glinavce in laporovce, ponekod pa so kamnolomi zgolj za iskanje in zbiranje fosilnih rib ter njihovo prodajo. Seveda se ribe ne pojavljajo v vseh plasteh, posebej pogosti so fosili v t. i. »18-inčni« plasti, kjer se lahko odkrijejo cele jate rib manjših vrst sledi *Gosiutichthys parvus* in *Knightia eocaena*. V svetlo rjavih do belo rumenkastih kamninah so zelo pogoste še vrste *Diplomystus dentatus*, *Priscacara liops* in *Priscacara serrata*. Bolj poredki so ostanke večjih primerkov ščukcev *Lepisosteus simplex*, *Lepisosteus cuneatus* in *Crossopholis magnicaudatus* ter *Phareodus encaustus* s trebušasto oblikovanim telesom. Izjemno redki pa so fosilni ostanke rib iz rodu *Amia*, ki še danes prebivajo v nekaterih ameriških rekah. Posebnost eocenskega jezera so bili sladkovodni skati *Heliobatis radians* (iz družine morskih bičev Dasyatidae), njihova telesa so se v mehkem glinavcu odlično ohranila in skoraj vsi odkriti fosili so popolnoma ohranjeni.

Kot že omenjeno, so fosilne ribe iz nekdanjih eocenskih jezer v osrčju ZDA tudi ene izmed najbolj prodajanih fosilov na svetu. Marsikatero njihove izjemno dobro fosilizirane ostanke pa si ogledate v mnogih muzejih, obiščete katerega izmed omenjenih kamnolomov ali pa kar narodni spomenik Fossil Butte National Monument, ki leži sredi nekdanjega eocenskega jezera.

Besedilo in fotografije: Matija Križnar

Literatura:

- Gruber, G. & Micklich, N. 2007: Messel – Treasures of the Eocene. Hessisches Landesmuseum Darmstadt.
 Papazzoni C.A., Giusberti L., Carnevale G., Roghi G., Bassi D., Zorzin R. 2014: The Bolca Fossil-Lagerstätten: A window into the Eocene World. Rendiconti della Società Paleontologica Italiana, 4; 29–63.

Spletni naslovi:

- www.grube-messel.de (najdišče pri Messlu)
www.museodeifossili.it (spletna stran muzeja fosilov v Bolci)
www.wsgs.wyo.gov/products/wsgs-1984-b-63.pdf (ribja fauna Green River formacije, prosto dostopna knjiga)

Sava, revir 9

RIBIŠKA DRUŽINA STRAŽA - SAVA

Ribiška družina Straža Sava je bila ustanovljena leta 1954. V najboljših časih sredi 90. let je članstvo redno presegalo tudi 500 članov. V zadnjih letih se število članov giblje okoli številke 150. Tako kot večina ribiških družin se tudi v RD Straža Sava članstvo stara, je pa v zadnjih letih opaziti porast interesa mladincev, kar nakazuje na svetlo prihodnost. V letu 2022 je bilo včlanjenih 35 mladih članov in 140 odraslih članov, od teh štirje častni člani.

Osnovni podatki

NASLOV: Spodnje Gameljne 62, 1211 Ljubljana Šmartno

SPLETNO MESTO: <http://rdstrazasava.si/>

ELEKTRONSKI NASLOV: ribiska.druzina.straza.sava@t-2.net

Stanje članstva v RD Straža - Sava na dan 18. 11. 2022

Kategorija	Število članov
Polnoletni	124
Pripravniki	14
Mladi, študenti	34

Ribolov

Sava od Tacenskega mostu do izliva reke Ljubljanice v Savo je znana predvsem po ribolovu sulca, čigar populacija je znano močna in je moč ujeti tudi kapitalne primerke. Temu primerno je tudi ribiško upravljanje, ki je usmerjeno

predvsem v ohranjanje ugodnega staleža sulca, v gojitvenih potokih pa potočne postrvi. Slednje je v ribolovnih revirjih relativno malo, kar je tudi trend večinoma povsod po Sloveniji. Močna je tudi populacija lipana, ki pa se ga vlaga minimalno in še to iz gojitvenih potokov. Prisotna je tudi šarenka.

Lov sulca je dovoljen le v spremstvu člana ribiške družine, s čimer poizkušamo še dodatno ščititi populacijo.

Močne so tudi populacije ciprinidov, predvsem podusti, mreine in tudi platnice.

V ribnikih je popularen predvsem ribolov krapov in ščuke. Ribniki so privlačni predvsem zaradi enostavnega dostopa in enostavnosti ribolova, ki je primeren tudi za najmlajše ribiče. Ugodne so tudi cene ribolovnih dovolilnic, s čimer je ribolov na ribnikih dostopen vsem. V ribnikih je sicer močna tudi populacija t. i. drobiža (zelenik, rdeček, tudi ostriz), ki jih z veseljem lahko lovijo tudi najmlajši. V prostorih ribiškega doma je urejen tudi gostinski lokal, kjer se je moč okrepčati in tako cel dan preživeti ob vodi v naravi.

Delovna akcija otrok

Sava, revir 9

Velik savski sulec

Ribiški dom

Revirji

➤ Reka Sava (od cestnega mostu v Črnučah do izliva Ljubljanice v Savo)

Možnost ribolova: potočna postrv, mrena, klen, platnica, podust, ščuka, sulec, šarenka, lipan

Vrsta ribolova: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje, vijačenje z vodno kroglico

Dovoljene vabe: kruh, sir, umetna muha, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vodni mah

Tip vode: tekoča

➤ Reka Sava (od mostu v Tacnu do mostu v Črnučah)

Možnost ribolova: potočna postrv, mrena, klen, platnica, podust, ščuka, sulec, šarenka, lipan

Vrsta ribolova: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje, vijačenje z vodno kroglico

Dovoljene vabe: kruh, sir, umetna muha, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vodni mah

Tip vode: tekoča

➤ Ribniki RD Straža-Sava

Možnost ribolova: mrena, klen, ostriž, platnica, podust, ščuka, krap, linj

Vrsta ribolova: beličarjenje, muharjenje, talni ribolov, vijačenje

Dovoljene vabe: umetna muha, umetne vabe, vabe rastlinskega izvora

Tip vode: stoječa

**TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO**

Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smedniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

*Uredništvo,
povzeto po spletni strani RD
foto: arhiv RD*

SVETOVNO PRVENSTVO V RIBOLOVU S PLOVCEM OSIJEK 2022

SLOVENIJA EKIPNO 4., MITJA KMETEC POSAMEZNO SVETOVNI PODPRVAK

Slovenska reprezentanca se je 4. septembra zbrala v Osijeku pri našem gostitelju g. Mikoliču v sestavi: Jernej Ambrožič, Robert Kolegar, Davor Božič, Mitja Kmetec, Iztok Štraus, Uroš Mally (rezerva), Bojan Božič (trener), Ciril Klemenc in vodja reprezentance Avgust Prelog. V Osijek smo odpotovali s tremi kombiji in dvema osebnima avtomobila zaradi številne opreme, hrane za ribe in vab. V ponedeljek smo pričeli s treningi, ki so trajali vsak dan do petka, od 8. do 18. ure. Treningi sektorjev A, B in C so se izvajali na trasi v Bilju, sektorja D in E pa v 45 km oddaljenem Topoljskem Dunavcu, ker je bil vodostaj rokava reke Drave v Bilju nižji za skoraj dva metra.

Na treningih smo lovili pretežno somiče, zelenike, ploščiče in srebrne koreslje (babuške). Glede na lovne ribe smo uporabili vse žive vabe, hrane za ribe in zemljo, kar se je izkazalo za pravilno odločitev na prvi tekmi v soboto. Zasedli smo zelo dober rezultat: 6. mesto (21 neg. točk). Za drugo ekipo smo zaostajali zgolj 7

Reprezentanca SLO na otvoritveni slovesnosti. Z leve: Avgust Prelog, Jernej Ambrožič, Uroš Mally, Bojan Božič, Jernej Ambrožič st., Mitja Kmetec, Robert Kolegar, Ciril Klemenc, s Iztok Štraus in Davor Božič.

Davor Božič v akciji

Treningi reprezentanc od ponedeljka do petka

Mitja Kmetec na odličnem 2.mestu

neg. točk. Posamezno so se naši reprezentanti uvrstili na sledeča mesta: Davor Božič 1., Mitja Kmetec 2., Jernej Ambrožič 2., Robert Kolegar 7. in Iztok Štraus 9. mesto po sektorjih.

Drugi tekmovalni dan smo izbrali enako tehniko ribolova in bili prav tako uspešni. Ekipno smo dosegli odlično 4. mesto, Mitja Kmetec pa je postal svetovni podprvak.

Rezultati posamezno:

1. mesto: Mihael Pongrac, HRVAŠKA	3. NT, 19.345 kg
2. mesto: Mitja Kmetec, SLOVENIJA	3. NT, 15.595 kg
3. mesto: Balazs Csoregi, MADŽARSKA	3. NT, 15.065 kg

Rezultati ekipno:

1. SRBIJA,	31.5 NT
2. ITALIJA,	42 NT
3. ČEŠKA,	47 NT
4. SLOVENIJA,	53 NT
5. FRANCIJA,	54 NT
6. ANGLIJA,	57 NT

Svetovno prvenstvo v Osijeku nam bo ostalo v lepem spominu kot eno najuspešnejših svetovnih prvenstev nasploh, tako po odličnih rezultatih kot po organizaciji treningov in tekem. Zelo pomembno je bilo tudi sodelovanje vsakega tekmovalca s posameznikom v ozadju, ki mu zaupa pri odločitvah in vodenju med samo tekmo.

Avgust Prelog,
vodja reprezentance SLOVENIJE

Treningi v Bilju ob nizkem vodostaju na tekmovalni trasi

Razpis natečaja 36. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2023 in 25. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh

Ribiška zveza Slovenije razpisuje natečaj 36. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2023 in 25. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh, ki poleg mednarodne uvrstitve domačim vezalcem prinaša tudi naslov državnega prvaka.

Vezalci lahko sodelujete v naslednjih kategorijah:

1. suhe muhe,
2. ličinke in mokre muhe,
3. potezanke,
4. realistični vzorci.

Pogoji za tekmovanje

1. Vezalec lahko sodeluje v vsaki od navedenih kategorij le z enim vzorcem, ki naj ga pošlje v dveh primerkih in s katerim se ni udeležil še nobenega natečaja.

2. Za vsak vzorec je treba navesti:

- znano ali novo ime izdelka (v primeru, ko je le-to novo, naj bo izvirno in po možnosti kratko),
- geslo, s katerim vezalec pred komisijo izkaže svojo istovetnost,
- vezalne sestavine (telo, krilca, rep ...),
- velikost in tip trnka,
- ime živali, ki jo vezalec posnema, po možnosti priložiti njeno fotografijo (velja samo za kategorijo realističnih muh).

3. Žirija bo zavrnila vse vzorce, za izdelavo katerih bodo vezalci uporabili dele pravih insektov (krilca, noge ...).

4. V spremnem pismu naj vezalec navede svoje osebne podatke (ime, priimek, naslov, e-naslov, telefon, državo, za katero tekmuje), ime muhe in geslo ter ga v zaprti ovojnici priloži izdelku, dvojniki pisma pa ohrani za dokazilo avtorstva.

5. Žirija bo pri ocenjevanju v 1., 2. in 3. kategoriji upoštevala naslednja merila:

- razmerje med vezalnimi prvini,
- trdnost in tehnično dovršenost izdelave,
- ustreznost izbire gradiva,

- splošni vtis in
- inovativnost.

Pri ocenjevanju izdelkov v 4. kategoriji – realistični vzorci – bo največji poudarek na posnemovalni uspešnosti.

6. Žirija si pridržuje pravico do naknadne razvrstitve vzorcev, če bo menila, da le-ti niso prijavljeni v ustrezno kategorijo.

7. Odločitev žirije je dokončna.

8. Žirija bo upoštevala izdelke, ki bodo na pošto oddani **do vključno 31. januarja 2023.**

Izdelke pošljite na naslov:

Ribiška zveza Slovenije (za natečaj 2022)

Tržaška cesta 134

SI- 1001 Ljubljana

Na podlagi navedenih meril bo žirija izbrala po tri najboljše izdelke v posamezni kategoriji in podelila diplome ter nagrade za prva tri mesta.

Vljudno vas prosimo, da vse zgoraj navedene podatke izpišete čitljivo, izdelke pa pošljete v embalaži, v kateri bodo zavarovani pred poškodbami med transportom!

Rezultati bodo razglašeni na zaključni prireditvi, o čemer boste udeleženci natečaja poprej pisno obveščeni.

Vse slovenske vezalce vljudno vabimo k udeležbi, saj s tem sodelujete tudi v tekmovanju za državnega prvaka.

Več informacij najdete na Facebook strani tekmovanja: <https://www.facebook.com/flytyingchampionship>

Matej Delak, predsednik muharsko vezalske komisije RZS
dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS

Tihožitje z angleškimi klasiki. Foto: Hany Bany.

DEDIŠČINA HALFORDA IN SKUESA

O VELIKI DEBATI

Slovenija je dežela z odličnimi pogoji za ribolov. Doma imamo postrv in lipana, njune črnomske in jadranske predstavnike, sulca, ščuko in številne druge ribolovno zanimive vrste, tako sladkovodne kot morske. Slovenski ribiči smo lahko dobre volje in celo razvajeni, nečesa pa le nimamo - zgodovine. Naše ribiške korenine so kratke in skromne, sploh če se primerjamo z nekaterimi drugimi narodi, denimo Angleži. Eno od prelomnih vprašanj, ki je vplivalo na nas, izvira ravno z območja Anglije. Dotika se muharjenja, natančneje ribolova s suho muho in posnetkom ličinke. Kljub debelemu stoletju, ki je minilo od izbrušenja obeh tehnik, je tudi pri nas še vedno čutiti razlike med privrženci posamezne tehnike.

Ta sestavek želi najprej osvetliti razlike med privrženci muharjenja s suho muho in posnetkom ličinke in orisati očeta obeh šol. Kasneje poskuša podati kratek opis Velike debate, soočenja zagovornikov uporabe suhe muhe in posnetka ličinke. Čeprav je tema v osnovi muharska, bo njeno vrednost morda spoznal tudi ribič, ki prvenstveno ni muhar. Opisujemo namreč izjemne, neponovljive ribiške dogodke iz preteklosti, iz katerih se lahko veliko naučimo. Razlog za sestavek je tudi v skromni pokritosti obravnavanega področja; le malokrat doslej so se Halford, Skues in drugi velikani muharjenja pojavili v našem glasilu.

Še preden smo na območju Slovenije sploh množično lovili za zabavo, so prav to že počeli v Angliji. Posebej zabavno je moralo biti povsod, kjer so lovili losose, in na rekah, ki so (bile) polne potočnih postrvi. Te so ljubljenske zahodnjaških muharjev, vse druge ribe so pri njih v drugem planu, še zlasti pri nas cenjeni lipani.

Če so se ribiči v preteklosti že strinjali v zaželenosti posamezne ribje vrste, ki jo lovijo, pa se niso nujno strinjali v načinu njihovega lova. Če povemo zelo na splošno: nekateri so zagovarjali, da smejo loviti postrvi le s suhimi muhami, drugi pa so za njihov lov zagovarjali tudi uporabo mokrih muh in posnetkov ličink.

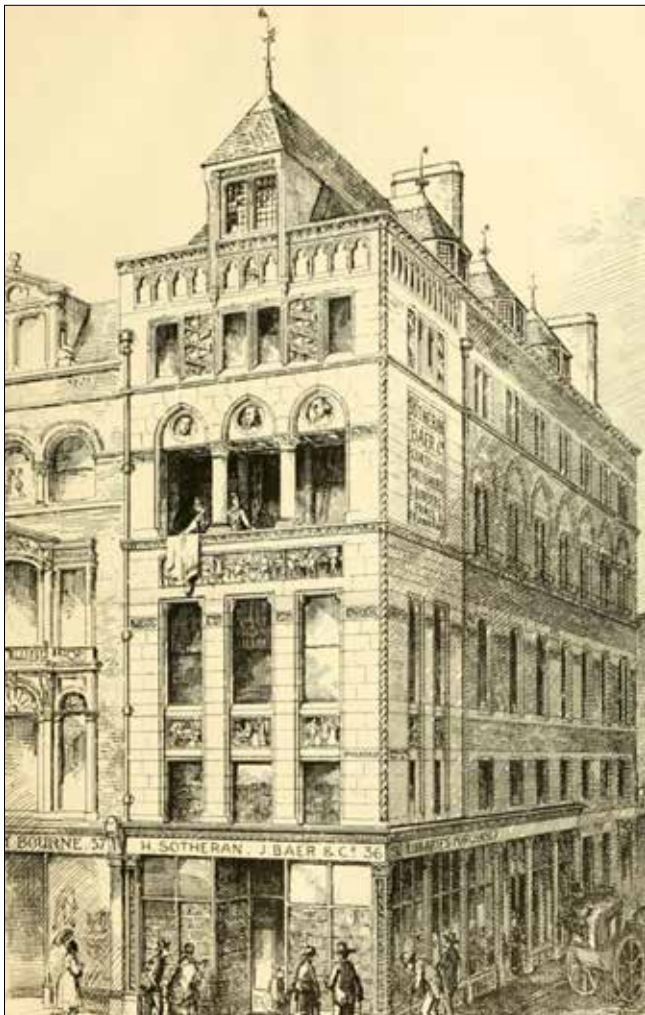
Halford in Skues

Za veliki imeni angleškega muharjenja veljata F. M. Halford (13. april 1844–5. marec 1914) in G. E. M. Skues (13. avgust 1858–9. avgust 1949). Prvi je predstavljal vodjo tabora privržencev ribolova s suho muho, drugi pa vodjo tabora privržencev muharjenja z mokro muho (posnetkom ličinke). Njuna izjemna prispevka muharjenju in slavna Velika debata glede uporabljene vrste umetnih muh za ribolov postrvi na kraških rekah Anglije so jedro tega sestavka. Objavljamo tudi prevod dela zapisnika Velike debate, znamenitega soočenja privržencev Halfordove in Skuesove šole.

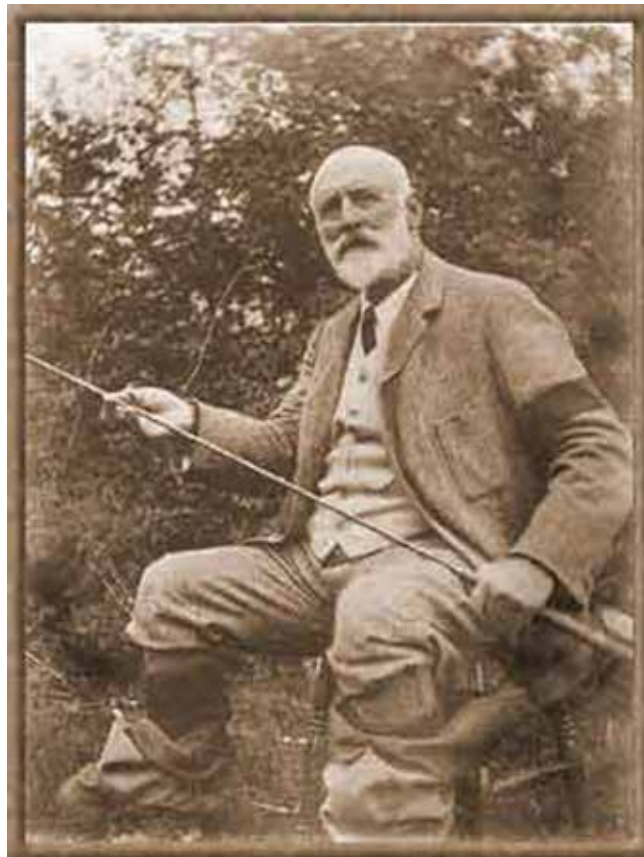
Oba sta bila velika gospoda, na ribolov in v ribiški klub sta hodila v tridelni obleki, nemalokrat celo s polcilindrom na glavi, podobno so bili napravljeni tudi drugi muharji. Tako so izkazovali ljubezen in spoštovanje do ribolova.

Napisala sta številne knjige in članke, vsak na temo tehnike muharjenja, ki jima je bila blizu. Še danes so njuna dela zelo priljubljena tako z ribiškega kot zgodovinskega vidika in predstavljajo osnovo za večino modernih knjig o muharjenju. (O Halfordu smo že pisali v Ribiču 6/2016, o Skuesu pa v Ribiču 7-8/2018.)

Halford je bil starejši, zato so njegova dela izšla pred Skuesovimi.

London, Piccadilly 36, sedež Muharskega kluba v času Velike debate leta 1938. Vir: archiseek.com.

F. M. Halford. Vir: activeanglingnz.com.

domiselnost, saj je zapovedovala niz pravil in se je povsem prilegala otoški podeželanski gentlemanski polikanosti, ki ji je v marsičem pomembnejša forma kot vsebina.

Kljub različnim izkušnjam muharjev in odlični utemeljitvi uporabe posnetkov ličink je bilo v obdobju neposredno pred 2. svetovno vojno še vedno čutiti željo, da bi na kraških rekah južne Anglije prepovedali njihovo uporabo. Purizem suhe muhe je tudi po smrti Halforda živel naprej in njegovi privrženci so bili trdno prepričani v njeno nadvlado. Toda v muharski klub niso bili včlanjeni le ribiči, ki so zagovarjali ribolov s suho muho, temveč tudi drugače misleči.

Skues je že pred tem napisal ogromno člankov, v katerih je dokazal učinkovitost posnetkov ličink, zato je bil nad dogajanjem razočaran, morda celo skrušen. Ker je šlo za klub, društvo po naše, so organizirali srečanje, na katerem bi na tehtnico postavili argumente v prid posamezni tehniki in enkrat za vselej končali prerekanje privržencev posamezne šole.

Za današnje pojme je bil to skrajen, a romantičen čas, ki se verjetno ne bo nikoli več ponovil. Vredno ga je spoznati nekoliko поблиže, da bi morda lažje razumeli ribiške razlike, ki jih je še vedno slutiti med muharji.

Velika debata

Enkratno soočenje – v angleščini ga imenujejo The Nymph Debate, debata o posnetku ličinke (Overfield, 1977) oziroma celo The Great Debate, velika debata (Lawton, 2005) – je potekalo 10. februarja 1938 v Londonu, na naslovu Muharskega kluba. Udeležili so se ga številni člani, primerjali pa bi ga lahko s katerim od zloglasnejših zborov članov RD pri nas, ko je ozračje razgreto in daje slutiti, da gre za nekaj pomembnega, prelomnega. Šlo je za napeto srečanje, ki je odmevalo tudi kasneje in to daleč izven meja Anglije.

Velika debata je predstavljala vrhunec tektonskih muharskih premikov in v takšni obliki verjetno ni več mogoča. Ribiči si tisti čas mnogokje s posnetki ličink še vedno niso upali loviti, saj bi takšno početje marsikateri upravljevec revirja razumel kot krivolov. Skues

Pisal je metodično, urejeno ter okoli sebe zbral krog privržencev. Mnogi med njimi so Halfordove besede vzeli zelo resno, le redki so si upali razmišljati drugače, kaj šele pisati o tem. Eden od ribičev, ki je nasprotoval prozaični šoli suhe muhe in si o tem upal spregovoriti na glas, je bil Skues. Naslanjal se je na lastna opazovanja revirjev, rib in žuželk ter poskušal vplivati na ribiče, da bi pri ribolovu uporabljali zdravo kmečko pamet in izkušnje, ne le slepo sledili nečemu, kar je bilo napisano in je v določenih krogih veljalo skorajda za sveto.

Halfordova doktrina, če ji smemo reči tako, je bila tako usidrana v zavest muharjev, da jo je bilo težko omeščati. Morda je bila starokopitnim Angležem tudi bolj pisana na kožo kot Skuesova svobo-

Društvo The Flyfishers' Club oziroma v približnem prevodu kar 'Muharski klub' so ustanovili leta 1884 in deluje še danes. Gre za klasični angleški »klub gospodov« – *gentleman's club*. Konec 19. stoletja je bilo vanj včlanjenih okoli 300 ljubiteljev ribolova, stoletje kasneje že med 800 in 900. Pokrovitelj kluba je angleški kralj Karel III, prvotno Charles, valižanski princ. Klub je deloval na različnih lokacijah, v času Velike debate na elitni lokaciji v stavbi na naslovu Piccadilly 36 v središču Londona, ki je bila med 2. svetovno vojno uničena in kasneje obnovljena. Danes se člani srečujejo v klubu Savile v znameniti londonski sosedi Mayfair. Klub ima bogato ribiško knjižnico z več tisoč enotami in številnimi dragocenimi ribiški deli, za člane pa organizira letno večerjo, ki se je udeleži več sto članov.

G. E. M. Skues. Vir: globalflyfisher.com.

so nekateri očitali, da ribolov s posnetki ličink ni skladen s pravili lastnika revirja (*angl.* landlord). Celo lastniki ribiških trgovin, ki so sicer prodajali posnetke ličink, so dejansko ponujali nekaj, kar sploh niso bili posnetki ličink. Šlo je za popolno ignoranco področja, ki je danes samoumevno. Za spoprijemanje s to brezbriznostjo je Skues videl le v obliki člankov in knjig, ki bi ribiče izobrazili in opogumili.

Neposredne razloge za Veliko debato lahko najdemo v razlikah oziroma različnih pogledih muharjev. Na eni strani so bili številni zagreti privrženeci Halfordove šole. Po besedah nekaterih avtorjev, denimo Charlesa C. Trencha (1974), je šlo za pravi kult, v katerem ni bilo prostora za drugače misleče. Na drugi strani je bil Skues s peščico mlačnih podpornikov. Povod za debato pa je bilo dopisovanje članov Muharskega kluba o etiki muharjenja s posnetki ličink.

Debato je vodil član kluba, **dr. Walshe**. Začel je v šaljivem tonu in z besedami, da v razumskem smislu debata sploh ni potrebna. Skues je skozi vrsto člankov in knjig dokazal, da je muharjenje s posnetki ličink učinkovito in zato enakovredno muharjenju s suho muho. Kdor ne želi videti sijajno utemeljenih argumentov, je »navidezni diktator, ki si upa odločati o tem, kako bomo lovili, in s tem zavira razvoj športa«.

Sledil je govor **Skuesa**, ki je takrat že pokojnemu **Halfordu** očital, da muharjenja s posnetki ličink sploh ni preizkusil, a si ga je upal obsoditi. Kot v eseju ugotavlja Lawton (2005), se Skues tekom debate ni branil z vsemi močmi, verjetno, ker je bil že precej v letih (v času debate je bil star 80 let).

Sir Joseph Ball, goreči zagovornik Halfordove šole, je muharje s suhimi muhami opisal kot zadržane in poštene posameznike, ki obvladajo žužkoslovje, lovijo le ribe, ki se dvigajo h gladini, ne lovijo ves dan in zapustijo revir razmeroma nedotaknjen. Na drugi strani je muharje, ki uporabljajo posnetke ličink, opisal kot ribiče, ki niso sposobni videti dogajanja okoli sebe, ne čakajo potrpežljivo na dvigovanje rib h gladini, zato lovijo ves dan in prelovijo večjo površino vode. Ob zaključku je dodal, da pozna vsaj en vrhunski muharski revir, ki so ga uničili muharji s posnetki ličink.

Mottram je trdil, da se lahko muhar, ki lovi s suhimi muhami, izogne podmerskim ribam, jim umakne muho, medtem ko muhar s posnetkom

ličinke tega ne more narediti, zato ujame ogromno majhnih rib. Po njegovem je muhar s suho muho manj škodljiv za revir kot ličinkar.

Percy Sheriffs je bil proti uporabi posnetka ličinke, saj naj bi z njimi ujeli preveč rib, zato je izrazil bojazen, da v rekah, kjer dovoljujejo posnetke ličink, kmalu ne bo več postrvi.

J. W. Hills je podpiral uporabo posnetkov ličink pri muharjenju proti toku, saj gre po njegovem za najvišjo obliko muharjenja, ki je tudi zahtevnejša od muharjenja s suho muho. Velik del argumentov proti ribolovu s posnetki ličink je v resnici temeljil na nevednosti, nestrpnosti in predsodkih.

Delno podpora je Skues dobil le še od **Phelpsa in Marlinga**, ki sta dejala, da je uporaba posnetkov ličink upravičena le za vrhunske ribiče, eksperte muharjenja.

Podobnega mnenja je bil tudi **R. D. Peck**, ki smo ga v sestavku v Ribiču 4/2022 že obravnavali. Priznal je uspešnost mokrih muh in izpostavil bojazen: ker so te tako uspešne, lahko z njimi tudi kolikor toliko spreten novinec v kratkem času izprazni vodo. Zato se strinja z uporabo mokrih muh le na rekah, v katere ne vlagajo pogosto, na katerih lovijo ribiči z daljšim stažem in so sposobni samooomejevanja.

Velika debata se je končala, če uporabimo malo domišljije, ob kaminu, cigari in kozarcu viskija. Na prvi pogled ni prinesla večjih sprememb, ponudila je le vodeno soočenje privrženecv Halfordove in Skuesove šole. Prvih je bilo bistveno več kot drugih. Tako se je moral Skues po vseh napisanih člankih in knjigah, po desetletjih pripovedovanja in utemeljevanja na videz soočiti s porazom in grenkobo. Pa vendar Skuesov trud ni bil zaman. V letih, ki so sledila, je vsebina postopno le prevladala nad *formo*, zmagala je modrost. Danes lahko pri muharjenju prosto in neprisiljeno izbiramo, katero vrsto umetne muhe bomo uporabili, suho muho, posnetek ličinke ali celo potezanko (kaj bi o njej rekli privrženeci Halfordove šole, si niti ne upamo pomisliti).

Pri nas razkol, ki je botroval Veliki debati, za razliko od redkih omemb v domači ribiški periodiki, omenjajo le avtorji znamenitega domačega dela o muharjenju: Korošec, Voljč, Ocvirk, Fratnik in Urbančič, ko v poglavju *Zgodovina muharjenja* opisujejo, da sta se Halford in Skues v preddverju londonskega Muharskega kluba soočila o načinu muharjenja. Razlik ne bi mogli opisati bolje kot prav z njihovimi besedami: »Čeprav večina muharjev danes lovi na vse načine, pa to razpoko čutimo še danes, saj se knjige o muharjenju pod vodo in na gladini zvečine še vedno pišejo ločeno in še vedno so ribiči, ki lovijo izključno s suho muho oziroma ličinko.«

Angleška ribiška zgodovina in njeni dogodki so pomembno vplivali tudi na naše geografsko drobno in morda globalno zgodovinsko povsem nepomembno slovensko laično ribištvo. Kot smo namignili na začetku sestavka, se iz njenih dogodkov lahko kaj koristnega naučimo tudi mi, danes in tukaj. Če nič drugega, lahko cenimo svobodo pri izbiri zakonsko dovoljene umetne muhe in občudujemo stoletja ribiškega razvoja, tako stvarnega kot filozofskega, ki nas je pospremil v sedanost.

Bralca prijazno vabimo k podrobnejšemu raziskovanju tematike. V ta namen predlagamo obravnavo literature, navedene spodaj.

Jure Ušeničnik

Viri:

- Halford, F. M. (1889). *Dry Fly Fishing-In Theory and Practice*. London: Ballantine Press.
- Halford, F. M. (1886). *Floating Flies and How To Dress Them. A Treatise on the Most Modern Methods of Dressing Artificial Flies for Trout and Grayling with Full Illustrated Directions and Containing Ninety Hand-Coloured Engravings of the Most Killing Patterns Together with a Few Hints to Dry-Fly Fishermen*. London: Sampson, Low, Marston, Searle, and Rivington. [Na voljo tudi v obliki PDF na naslovu: <https://ia904606.us.archive.org/17/items/floatingflieshow00half/frich/floatingflieshow00half.pdf>].
- Korošec et al. (2000). *Muharjenje*. Ljubljana: Založba kmečki glas.
- Lawton, T. (2005). *Nymph fishing. A history of the art and practice*. Mechanicsburg: Stackpole books.
- Overfield, T. D. (1977). *GEM Skues: The Way of a Man with a Trout*. London: Ernest Benn Limited.
- Skues, G. E. M. (1910). *Minor Tactics of the Chalk Stream*. London: A & C Black.
- Skues, G. E. M. (1921). *The Way of a Trout with the Fly: And some further studies in minor tactics*. London: Adams and Charles Black.
- Trench, C. P. C. (1974). *A history of angling*. London: Hart-Davis MacGibbon.

VIJAČENJE NA KOSEŠKEM BAJERJU

Obdobje slabšega vremena in nenadnih vremenskih sprememb je popoln čas za lov roparic, predvsem ščuke. Slišal sem, da je Koseški bajer kar zahteven, kar se ribolova ščuk tiče. To v meni prebudi še dodatno motivacijo, da poskušam uloviti kako staro profesorico Koseškega bajerja. Z njim upravlja ribiška družina Dolomiti. Revir je izključno ujemi in spusti, kar pomeni, da morajo trnki biti enojni in brez zalusti.

Sam ribolov na bajerju je v poletnem času in ob lepem vremenu skorajda nemogoč, saj je koncentracija ljudi prevelika in loviti v gneči ni ravno užitek. Tisti, ki gredo na ribolov predvsem zaradi sproščanja in uživanja, si zato izberemo dni, kadar je slabo vreme ali pa kadar so dnevi že malo hladnejši in je ljudi manj.

Tokrat sem se odločil za samostojni ribolov. Ob prihodu sem imel res dober občutek. Oblačil sem moral vzeti malo več, saj se je vreme kar nekajkrat spremenilo. Vodostaj je bil malo povišan, za kar je poskrbelo predhodno deževje. Za ribolov sem izbral srednje težko opremo. Palico s hitro akcijo 20–40 g z rolico 4000 ter navito vrvico 0,20 mm. Pred njo pa, kot vedno, laks fluorocarbon, debeline 0,70 mm, ki služi temu, da je v sami vodi neviden. Ob vodi se glede na pogoje vedno odločim, na kaj bom lovil

in kaj bodo moji skriti aduti. Logična izbira bi bile vabe živih barv. A sem se za začetek vseeno odločil za vabe naravnih barv, ki so se mi vedno dobro obnesle. Poleg silikonskih ribic so bile v moji prvi vrsti tudi kombinirane blestivke (Spinnerbaits), ki se v kalni vodi super obnesejo, saj ribo ob svojih močnih vibracijah spodbudijo za napad. Silikoni, ki sem jih uporabil, so bili dolžine do 15 cm. Za silikonske ribice je zelo pomembno, da izberemo pravo težko in velikosti jig glav. Koseški bajer je v povprečju globine 2,5 m do 3 m, zato glave ne smejo biti pretežke. Za tokratni ribolov sem izbral trnke 6/0 in jig glave, teže 5 g, 7 g ter na nekaterih delih, kjer vem, da je voda globlja, tudi 10 g.

Počasi sem začel metati vabo. Že po nekaj metih je sledil nežen udarec. Ponovim in znova čutim prijem, to-

Koseška profesorica z 97 cm

Lačna mala ščuka

Koseški bajer s ptičje perspektive

Mala ščuka, dobrih 50 cm

Med čakanjem na pravi prijem

Za populacijo Ščuk v Koseškem bajerju se ni treba bati.

Po hitrem slikanju nazaj v vodo

krat močnejši, a prepozno zategnem. V samem Koseškem bajerju je poleg ščuke tudi lepa populacija smuča. Zanj pa vemo, da je znan po hitrem in močnem prijemu. Odločil sem se za počasno navijanje in z rahlimi premori med samim navijanjem. S tem dosežemo, da se vaba dviguje in spušča na dno. Smuč se velikokrat odloči za prijem ob padcu vabe na dno. Ponovim vajo in met. Po nekaj metih brez dogajanja sem se odločil za menjavo vabe. To je velikokrat ključ do uspeha. Po par metih z novo vabo je sledil lep prijem. Takoj zategnem in ob misli, da je bil na koncu palice smuč, zagledam lepo malo ščuko. Po hitrem slikanju in snemanju jo hitro spustim nazaj v vodo. Ponovil sem mete z isto vabo. Vedno poskušam metati na čim bolj nedostopna mesta. Velikokrat se zgodi, da zaradi tega potrgam malo več vab. Ampak dostikrat se mi to izplača. Tudi tokrat sem metal na mesta, za katera vem, da veliko ljudi noče metati. In še kako prav sem imel. Sledil je namreč močan prijem. Takoj odreagiram in vem, da imam na koncu palice lepo ribo. Ker so na jezero dovoljeni izključno enojni trnki brez zalusti, se rado zgodi, da se riba osvobodi. Ščuka zelo rada opleta z glavo in nič čudnega ni, da se ravno pri robu obale otrse vabe. Želel sem si, da tokrat ne bi bilo tako. Po lepi borbi se je v moji mreži le znašla krasna ščuka. Zelo sem bil vesel. Želel sem si lepo ribo s Koseškega bajerja in dobil sem jo. V rokah sem imel ščuko, dolgo 97 cm. Res lepa zdrava riba. Po nekaj slikah in meritvi je nepoškodovana odplavala nazaj v svoje domovanje.

Zaenkrat je ribolov potekal nad vsemi mojimi pričakovanji. Zelo pomembno je, da se pri ščukolovu veliko premikamo. Sploh, ko lovimo z brega. Moj sistem lova je

sistem pahljača. Kar pomeni, da mečem z desne proti levi, saj tako zajamem največjo površino. Sledilo je premetavanje in menjavanje raznih vab. Vse brez uspeha. Poskusim tudi s kombinirano blestivko (spinnerbaitom), ampak ribe niso pokazale zanimanja. Vse skupaj se mi je zdelo čudno in res sem poskusil različne vabe. Končno, po kar nekaj metih brez uspeha, je sledil nežen udarec. Znova sem vrgel in pred bregom videl malo ščuko, ki je sledila moji vabi. Res je bila majhna, imela je slabih 30 cm. Velikokrat smo veseli, ko vidimo male ščuke, saj tako vemo, da se riba v revirju dobro počuti in se v njem tudi drsti. Več kot očitno ji koseški pogoji odgovarjajo, saj je koncentracija malih ščuk velika.

Vreme se je ves čas spreminjalo. V kratkem času sem se moral kar nekajkrat sleči in obleči. Menjavala so se obdobja sonca in dežja. Lovil sem na skoraj $\frac{3}{4}$ bajerja, veliko sem menjaval vabe in poskušal najti dobitno, vendar ščuke niso želele sodelovati. Ostal mi je še zadnji del bajerja, ki sem si ga pustil za na konec. Predvsem zato, da se bom lahko tudi malo odpočil na klopcah, haha. Na delu, ki sem ga pustil za konec, je po navadi največ ljudi. Vreme mi je bilo naklonjeno in ljudi je bilo res zelo malo. Tako sem lahko cel del lovil brez težav. Metal sem in iskal območja, kjer bi se lahko skrivala še kaka ščuka. Na tam delu so se mi velikokrat obrestovale vabe živih barv. Tudi tokrat se odločim za ribice zelenih barv. Že po začetnih metih sledi nežen prijem. Zategnil sem in na koncu palice znova zagledal malo ščuko, dolgo dobrih 50 cm. Po slikanju sem jo takoj izpustil nazaj v vodo. Med naslednjimi meti se je dež spremenil v sonce. Zgleda, da je to ribo znova prebudilo. Po nekaj metih brez uspeha mi je vendarle uspelo dobiti še eno ščuko. Tudi ta je bila dolga okoli 50 cm. Dan se je počasi prevešal h koncu.

S samim izkupičkom za popoldanski ribolov sem bil lahko izjemno zadovoljen. Koseški bajer res ni najlažja ščukarska voda. Velikokrat se zgodi, da ostaneš brez ribe. Zato je bilo moje zadovoljstvo še toliko večje. Poleg tega mi je uspelo dobiti lepo ribo.

Vse skupaj sem združil tudi s snemanjem, pri čemer mi je pomagal prijatelj. Posnetke sem se odločil združiti tudi v novi vlog, ki ga najdete na mojem Youtube kanalu (Toni Janežič). Cilj vloga je vedno predstaviti vodo in ribolov na njej. Veliko ljudi rado bere, ko pa to vidiš tudi v videu, pa znova dobiš novo predstavo o samem revirju.

Koseški bajer mi je bil tokrat naklonjen in mi je postregel z lepimi ribami. Vem pa, da se v njem skrivajo še večje ščuke, ki bodo počakale do naslednjega ribolova.

Toni Janežič

MONGOLIJA

Letos je bilo na razporedu novo ribiško potovanje, tokratni cilj pa je bil uloviti bližnjega sorodnika domačega sulca, tj. azijskega taimena. Prvotni načrt je bil obisk Sibirije, vendar je bilo treba načrt zaradi vojnih razmer nekoliko prilagoditi, tako da sva skupaj z Lukom za destinacijo izbrala Mongolijo.

Naša pot tja se je pričela 3. septembra zjutraj na Brniku, od koder smo preko Istanbula leteli v Ulan Bator. Sam let je trajal približno 9 ur, zaradi časovnega zamika pa smo tja prispeli naslednji dan v zgodnjih dopoldanskih urah. Na letališču so nas pričakali domači vodiči in nas najprej peljali na ogled glavnega mesta in nato še na tradicionalno mongolsko kosilo, ki je v veliki meri sestavljeno iz ovčjega in govejega mesa. Nekoliko smo bili presenečeni nad vremenom, saj je bilo ob prihodu vetrovno in hladno, občasno je naletaval tudi sneg, medtem ko je vremenska napoved kazala na indijansko poletje s temperaturami okoli 25 °C. Sledil je nakup zalog za dolgo pot, nato pa 12 ur

En izmed večjih lenokov, ki smo jih ujeli na lažji pribor

Mongolija je celinska azijska država, ki meji na Rusijo in Kitajsko. Glavno in tudi največje mesto je Ulan Bator, kjer živi 45 % prebivalstva. V Mongoliji sicer živi okoli 3,3 milijona ljudi, od tega je približno 25 % nomadov, in je glede na svojo velikost najredkeje poseljena država na svetu. Večji del države na jugu predstavlja puščava Gobi, sicer pa pokrajino sestavlja travnata stepa, z nekoliko bolj razgibanim gorovjem na severozahodu.

dolga vožnja proti severu države s terenskimi vozili. Asfaltiranih cest ni ravno veliko, zato je večji del poti potekal po kolovozih preko brezmejnih pašnikov. V ponedeljek smo v popoldanskih

Luka in njegov prvi taimen

urah končno prispeli do počitniških koč, kjer se nahaja bazni tabor za reko Egg. Prvi vtis reke me je nekoliko presenetil, saj je dejansko bistveno večja, kot sem pričakoval (velikost bi lahko primerjali s spodnjim tokom reke Save). Glede na oddaljenost od najbližjega mesta oziroma vasi smo bili pozitivno presenečeni tudi nad udobjem in postrežbo v počitniškem naselju, saj je bilo vse skupaj zares vrhunsko. Po poznem kosilu smo raztovorili prtljago in pričeli s pripravo opreme za naslednji dan.

Zaradi 6-urne časovne razlike je bila noč dolga, sam sem se zbudil že okoli 4. ure zjutraj in nestrpno pričakoval naslednji dan. Zajtrk je bil na razporedu ob 8. uri, nato pa smo se oblekli v ribiško opremo in odšli do čolnov, parkiranih tik pod hišicami. Skupaj nas je bilo osem, tako da smo se razdelili v 3 skupine. Z Lukom sva se skupaj z lokalnim vodičem vkrcala v najmanjši čoln, preostali skupini pa sta se razdelili v večje čolne, ki sicer omogočajo ribolov štirim osebam. Ribolov iz čolna je v Mongoliji prepovedan, zato smo se spustili s tokom reke nizvodno in iskali primerna mesta za ribolov. Ob tem smo opazovali rečno dno, ki je zaradi bistrosti reke vidno praktično povsod. Globina reke je v povprečju okoli 1,5 m. Prvi dan je minil v znamenju zgrešenih prijemov in nekaj neusklajenosti z lokalnim vodičem zaradi jezikovne bariere. Po vrhu vsega sem zaradi lastne nerodnosti ujel tudi samega sebe in si zapičil trnek skozi kapo globoko v kožo na glavi. Tako je lahko Luka pokazal tudi nekaj medicinskih spretnosti in me osvobodil imitacije miši na glavi.

Zvečer smo se ponovno vsi skupaj dobili na večerji v skupni hiši in si izmenjali pridobljene izkušnje prvega dne. Preostali skupini sta ujeli tudi nekaj manjših taimenov, vendar so tudi oni imeli težave z agresivnimi prijemi rib, ki so se večinoma končali v prid ribam. Največ smo lovili na površinske vabe, ki imitirajo

Močni dvoročni palci proizvajalca CTS, razviti posebej za ribolov taimena in seveda tudi sulca.

plavajoče manjše sesalce ali ptiče, riba pa v naletu tako vabo z valom na površini odrine in je ne more pojesti. Za naslednji dan smo se dogovorili za menjavo vodičev, saj so preostali ribiči večinoma vijačili in so tako potrebovali bistveno manj usklajenosti med seboj.

Drugi dan smo se odpravili navzgor proti toku, vendar se je pot našega čolna zaradi okvare motorja kmalu končala. Skupaj z vodičem Ganbatom sva poskušala popraviti motor, medtem pa je Luka z lažjim muharskih priborom ujel kar nekaj lipanov, ki so v reki sicer zelo številčni. Po uspešnem servisu smo pot nadaljevali do zelenega cilja, kjer so bila v vodi številna potopljena drevesa. Luka je pričel z ribolovom na začetku tolmuna, sam pa sem se na čolnu spustil nekoliko nižje po toku. Čez nekaj minut sva z vodičem slišala glasno kričanje, kar v tem primeru lahko pomeni le dvoje – ali je Luka napadel medved ali pa je ujel ribo. Hitro sva se vrnila navzgor po reki, kjer naju je pričakal nasmejan obraz: Luka je ujel prvega taimena. Po kratkem fotografiranju smo ribo izpustili in nadaljevali z ribolovom. V naslednjih urah

Nasmeh ob lepem ulovu

Napeto utrujanje ribe

Neskončna prostranstva Mongolije

Prečenje reke

Tretji dan smo se z avtomobili odpravili na sever proti meji z Rusijo. Tam se nahaja zapuščen turistični kompleks, kjer smo prenočili naslednji dve noči, lovili pa v zgornjem toku. Na poti smo morali prečkati tudi večji pritok reke Egg, kar pa je bila za zmogljiva terenska vozila, ki jih uporabljajo mongolski vodiči, mala malica. Odločili smo se, da poskusimo še srečo na tem pritoku z ribolovom lenokov, azijskih postrvi. Žal se je izkazalo, da so večji primerki težko ulovljivi, vendar nam je kljub temu uspelo ujeti nekaj lepših primerkov. Proti večeru smo prišli na sotočje pritoka z reko Egg, kjer je ameriški muhar tik pred našim prihodom ujel metrskega taimena. Tik pred mrakom je tudi Luki uspelo v prijem prepričati večjega taimena, ki pa se je po kratki borbi snel. Kasneje je vtis popravil z ulovom manjšega primerka.

V naslednjih dneh smo uspešno lovili v bližini zapuščenega hotela, vendar nikomur ni uspelo ujeti zares velike ribe. Sledil je spust s čolni po toku navzdol, nazaj proti naši bazi. Ob tem so bili uspešni predvsem nemški ribiči, ki so vijačili in ujeli kar nekaj večjih taimenov, velikosti okoli metra. Zadnji dan ribolova smo ponovno preživeli v okolici baze. Tekom dneva na našo žalost brez aktivnosti rib, proti večeru pa se je sreča obrnila. Vrnili smo se na mesto na otočku, kjer sva bila uspešna že drugi dan. Ob prvem metu sem izgubil velikega taimena, kmalu pa je sledil še en prijem, tokrat uspešen. Luka mi je pomagal zajeti ribo v mrežo, vendar je le-ta tik pred fotografiranjem s svojo močjo strgala mrežo in pobegnila. Tik pred temo je sledil še en prijem zares velikega taimena, ki pa je tako kot številni pred njim na mojo žalost zgrešil imitacijo miške na gladini vode. S tem se je naša ribiška pustolovščina tudi zaključila.

Tekom dneva so domačini pripravili tudi tradiciolani mongolski žar – pečeno ovco, pri kateri ne zavržejo praktično nobenega kosa mesa. Ob tem so prikazali tudi nekaj tradicionalnih običajev, kar je dodatno popestrilo naše doživetje Mongolije.

Sledil je povratek nazaj v glavno mesto in let v Evropo. Mongolija je pustila zares poseben vtis, sama narava je čudovita in neokrnjena. Ob pogledu praktično v katerokoli smer opazimo prostoživeče živali, v večji meri drobnico, številni pa so tudi konji in govedo. Ob povratku domov smo opazili tudi večjo čredo dvogrbih kamel, sicer pa smo dnevno videvali številne belorepe orle in nešteto talnih veveric. Ob večerih je bilo v bližini zapuščenega hotela moč slišati tudi trop volkov, ob reki pa videti številne odtise medvedjih šap – na našo srečo se z medvedji tokrat nismo srečali. V prihodnjih letih bi si vsekakor želel povratka v te divje predele sveta in preizkusil srečo še v kakšni drugi mongolski reki. Za konec bi omenil še samo organizacijo potovanja, ki je bila odlična, za kar se gre zahvaliti prijatelju Veliborju iz ribiške agencije Cast&Believe.

Besedilo in fotografije: Rok Šparovec

smo počasi pluli s tokom in iskali primerna mesta. Po pogovoru z vodičem smo se odločili, da za spremembo poizkusimo srečo s ščukami, ki naj bi se nahajale v bližnji mrtvici glavne reke. S seboj na čolnu sem imel zgolj dvoročne palice, zato mi je Luka posodil eno izmed svojih enoročnih muharic s plavajočo vrstico. Navezal sem veliko belo-rdečo potezanko in poskusil srečo v bližini čolna. Že po nekaj korakih je bilo jasno, da ribolov iz vode zaradi obilice blata ne bo možen, zato smo se odločili, da nadaljujemo z iskanjem drugih mest. Tik preden bi lahko izvlekel muho in se vkrcal nazaj na čoln, pa se je pred mano kar naenkrat prikazala ogromna senca, muha pa izginila. Nagonsko sem zategnul in na drugi strani vrvice občutil upor. Prikazal se je obris velikega oranžnega repa, zato sem takoj vedel, da gre za taimena. Luka, ki je bil še na čolnu, je pričel s snemanjem, medtem ko mi je spretno podal še podmetalko. Na mojo srečo je tako velika riba prišla ravno v mrtvici, tako da si med borbo ni mogla pomagati z rečnim tokom, hkrati pa sem imel v rokah tudi muharico #12. Po hitrem utrujanju sem ribo zajel v mrežo, pri čemer sem z nekoliko smole polomil vrh palice. Ko sem poskusil odpeti muho iz gobca, sem v požiralniku opazil tudi del prejšnjega plena – šlo je za manjšo raco. Sledilo je nekaj fotografij, nato pa smo ribo izpustili nazaj v njeno domovanje. Ulov velike ribe je vedno nekaj posebnega, ko pa za določeno vrsto prepotujemo pol sveta, je doživetje še toliko bolj posebno. Težko je opisati veselje ob tem, ko sem v rokah držal svojega prvega taimena, ki je bil po vrhu vsega zares kapitalen primerek. Na obali smo si nato privoščili kosilo, ki so nam ga vsak dan sproti pripravili v prikladnih posodah za na pot in smo tako prihranili precej časa za ribolov, saj se ni bilo treba vračati nazaj v naselje. Proti večeru smo se vrnili nazaj h kočam, kjer nas je čakala večerja. Pred tem sva z Lukom želela napraviti še nekaj metov ob bližnjem otočku, kar se je izkazalo za odlično idejo. Luka je že na prvi met zapel borbenega taimena, ki pa ga je z močno dvoročno palico hitro obvladal. V naslednjih minutah sva ujela še vsak po enega taimena in tako zaključila zares poseben dan.

Drava v snegu (foto: D. Babič)

DINAMIKA

Dinamika.... To je to, kar žene naprej. Nas, življenje, razvoj... Napredek? No ja; praviloma zagotovo, ampak včasih zaide, skrene, »zabluzi«, če hočete. Mislim, da je utopično pričakovati lepši jutri, če na poti pozabimo ali zavržemo to, kar smo se včeraj naučili. Ampak če bi bil vedež, ne bi bil revež, a ne?!

Je tudi nemogoče pričakovati, da bi mlad fant razmišljal kot starš. To zdaj ve, ni pa vedel, ko mu je ljubica rekla, da gre čez praznike domov k svojim staršem. Seveda je bil Miha malo razočaran, ker mu je za nekaj časa odpadlo prijetno večerno kramljanje in crkljanje. Sicer mu je omenila, da je dobrodošel, ampak obenem je vedela, da ga preživljanje praznikov z družino študentske ljubezni ne mika preveč. Kot nje ni ravno privlačilo, da bi se mu pridružila, ko je kak lep dan preživel nekje ob vodi namesto z njo. Saj se ni glasno pritoževala, ampak slovo je bilo drugačno, ko je vedela, da se naslednji dan po predavanjih vidita, od tistega slovesa, ko je izvedela, da *mora* on iti pogledat, *če je tista ščuka še tam*. Zaljubljenost premaga marsikaj, bilo bi pa še lažje, če bi takrat sprejel, da je pač njegova punca tudi odgovorna in lepo vzgojena. In takrat ne bi ihtavo in slabe volje tudi sam odbrzel domov: »OK, te pa se vidiva prihodnje leto ...«

Seveda je mama takoj videla, da je nekaj narobe, kot je tudi vedela, da zaenkrat njeni dobrovoljni nasveti ne bodo spoznani za najboljše. »Ooo, kako lepo, da boš čez božično-novoletne praznike doma,« ga je sprejela, ko je oče že začel: »A nisi rekel, da boš ...« a ga je na srečo mama prekinila. Miha se je spravil pospravljati sobo, kar je temeljito počel predvsem, ko si je bistril misli. Sicer si je opremil manjšo sobico za odlaganje zadev, ki

seveda po maminem prepričanju niso sodile v spalnico in med njih je spadal tudi ribolovni pribor. Ampak *slučajno* je med pospravljanjem spalnice naletel na *blinkerico*, ki ji je namenil *vzdrževalna dela* in nov laks. »To bi pa bilo treba preizkusiti,« je hitro sklenil in poiskal škatlo z voblerji in žličkami. Voblerji so dragi in z navešenimi trojčki pravi iskalec težav v neznanu vodi. To Drava Mihi sicer ni bila, ampak po jesenski *veliki vodi* še ni vijačil, tako da se je odločil hitro sestaviti svojo zmagovito kombinacijo iz standardne srednje velike žličke, na katero pa je namesto trojčka namestil velik enojček, na katerega je z volnico navezal črno telo s krajšim rdečim cofom kot repkom. Ko je oče videl, kaj počne, je vedel, da ima za jutri že načrte: »A greva pojutrišnjem zjutraj po smrekico?« — »Ja, OK.«

»Kam pa greš jutri?« ga je še vprašal oče. »Ne vem. Verjetno pod ovinek, ker tukaj zgoraj so tako vse uničili, ko so porinili otok na ono stran.« »Mogoče pa vseeno poskusi v tem delu, ker je že kako leto od njihovega »urejanja« struge in si je Drava zopet nekoliko »porihtala« tok. Rečna dinamika je zakon! Pa Otejava sta nekaj stikala tod okrog, tako da zna biti kaj zanimivega,« je razmišljal oče, gredoč proti kuhinji. Naslednji dopoldan, takoj ko se je meglica pričela cefrati nad pobeljenim poljem, se je Miha odpravil k Dravi po očetovih nasvetih. »Če ne bo nič, bo vsaj krivda deljena,«

Drava v snegu

Drava v snegu

je boljše volje razmišljal. Rad se je odpravil k svoji, vsem znani ljubezni prečno čez polje in po le nekaj domačinom znani potki čez gozd in gosto obrežno rastje do izteka brzice pod otočkom, katerega del pa so zaradi t. i. poplavne varnosti odpeljali neznanu kam oziroma ga porinili ob levo obalo. »Strokovni« poseg je pustil globoko rano in vztrajno kanaliziral strugo ponosne reke. Ampak s pojemajočimi močmi si Drava še nekako uspe vsaj delno vzpostaviti prijaznejši dom za svoje prebivalce, ki brez rečne dinamike nezadržno izumirajo. Vsekakor je Miha z veseljem ocenil, da urejen del struge izgleda dosti prijaznejše kot pred slabim letom. Malo nižje je višja voda odložila celo velik štor, za katerim se je ustvaril dodatno poglobljen del, ki je veliko obljubljal. Previdno se mu je približal in še bolj previdno vrgel žličko precej čez tolmun. In kot tolikokrat ga je velika sploščena glava s strašljivim pogledom tako presenetila, da je avtomatsko in sunkovito s prehitrim zategom vabo zapletel v vejevje nad sabo. Ob preglasnem preklinjanju si ga je verjetno merska ščuka z vidnim nasmeškom privoščljivo ogledala in se počasi prestavila nazaj na varno. Vedel je, da je verjetno za danes tukaj zaključil in ob lomljenju vej s ciljem rešitve vabe za sabo zaslišal: »Iz gobca si ji potegnili.« »Eh, ne! pravi,« si je mislil, vprašal pa raje: »Čuj, ke te s Petrom taj prek hodita?« »Pridi, boš videl. Kaka tedna nazaj sma najšla porasli zaliv, ki je ostal, ko niso čisto do konca porinili otok, notre pa puno drobiža, ki ga bojo tak čaple stamanle, ker nikar ne moreš do njega. Kake 3, 4 še dobima, pa gotovo,« je žalostno poročal. Miha je res šel pogledat in našel kotanj, ki se je proti iztoku v strugo toliko dvigovala, da je, verjetno po zadnji višji vodi, zadržala res lepo jato predvsem zelenik in manjših klenov. Poleg globine kakega metra in pol jih je ščitilo nad vodo segajoče gosto vejevje obrežnega rastja. Otejova sta naredila še kot tunel do vode, ampak ribice so bile prestrašeno previdne. Kakšno plovčkanje z razdalje ni bilo mogoče, sanje o muharskem predlošku pa utopija. Ribice pa tako mamljivo izzivalne. Štek ... No, tega ni premogel, je pa imel par polagalk. Ob hitrem premiku domov je že odmislił ščuko in se povsem osredotočil na nov izziv. S skrajnimi močmi ga je mama zadržala na kosilu. Potem se mu je pridružil še oče, da bi videl, kaj bo njegov sin tokrat izumil. Ta je na vrh polagalke navezal res kratek laks, pravzaprav samo komaj obteženo predvrnico z majhnim trnkom. Nanj je najprej stisnil belo kruhovo sredico. Kot s štekom je po predoru med vejami »dostavil« vabo. Ampak brez uspeha. Verjetno tudi zato, ker ni mogel izvesti potrebnega zatega. Poskusil je še z majhnim kostnim črvom. Čeprav je bil uspešnejši, je bilo po par prijemih veselja konec. Gnojni črv je bil prevelik, ostalih vab pa ni imel. Nato se je spomnil, da ima v torbi od zadnjega eksperimentiranja še par muhic. Laks je še skrajšal in navezal suho mrvljivko, ki jo je spustil na gladino ob osvetljen nasprotni breg. Od nikoder se je nanjo zapodil skoraj merski klen, kar je za posledico imelo zmagoslavje ob tresenju še zadnjega snega z vej nad mrtvico. In tako je ta zima dobila čisto novo dinamiko!

Sta pa Miha in oče naslednje jutro odšla po božični smrekici. »Zakaj pa dve?« je spraševal Miha. Odgovor je dobil, ko sta se ustavila pri njegovi študentski ljubezni, saj sta se očeta poznala in se zedinila, da je bolje imeti pridna in vesela otroka na začetku praznikov pri eni družini in nato ob zaključku pri drugi. Pa je zopet zmagala dinamika ...

Besedilo in fotografije: David Babič

V SPOMIN

Slavko Lasnik

(1950–2022)

V 70. letu starosti se je od nas nenadoma in nepričakovano poslovil Slavko Lasnik - Slavc.

Bil je eden tisti članov, brez katerega si zgodovine RD Straža - Sava in ZRD Ljubljana skorajda ni mogoče predstavljati. Skoraj četrto stoletja smo bili prijatelji, na fitnesu, na smučanju in ne nazadnje na ribolovu.

Bil je socialno občutljiv in veren na svoj način. Verjel je v dobro ljudi in narave okoli sebe. Bil je trmast, kot se za Gorenca spodobi, hkrati pa dobričina, ki bi

za soljudi naredila vse.

V RD Straža - Sava se je Slavko včlanil kot pripravnik po tistem, ko je rodno Hrušico zamenjal za Ljubljano. Kot vesten, delaven človek je kot predsednik uspešno vodil RD SS in ZRD Ljubljana, slednjo do svoje pregodnje smrti. Neizbrisen je njegov doprinos k izvedbi izobraževanja na različnih področjih ribiškega usposabljanja – tako za ZRD Ljubljana kot za RZS. Kot zelo dober govorec in goreč borec za ribištvo je uspešno pridobil vodno dovoljenje za ribogojnico v okviru ZRD Ljubljana za nadaljnjih 30 let.

Redno je skrbel za vzdrževanje objektov tako v RD SS kakor tudi v ZRD Ljubljana. Skupaj z ženo Jasmino sta bila »mama in oče« 15 ribiškim družinam v ZRD Ljubljana. Skrbela sta za lično urejenost zgradbe v Povodju 1.

Za svoje delo je bil nagrajen s priznanji, ki jih je lahko prejel v okviru RD SS, prav tako tudi s priznanji, ki jih je prejel od RZS.

Bil je strasten ribič - muhar. Največkrat je lovil na Savi v revirju RS SS, lahko pa si ga srečal tudi za vodo v revirjih RD Jesenice. Brez Save mu je bilo težko. Zato si je tudi v bližini Save zgradil lično urejen vrt in se v zaslužnem pokoju vrnil nazaj na Hrušico.

Kot zelo energičen, družaben človek je redno zahajal med prijatelje v različne ribiške družine. Z njimi je poklepetal, se razgovoril, dal kakšen nasvet in se spet vrnil na Hrušico.

Ni ga več, zato je zdaj v ZRD Ljubljana, v fitnesu Tabor in na Hrušici praznina. Ne vem, zakaj se mi zdi, da je vztrajno skrbel za to, da se človeškim dejanjem ne bi smejali, jih zaničevali, se zaradi njih žalostili.

Slavka bomo številni ribiči pogrešali, njegovo delo pa ohranili v lepem spominu.

RD Straža - Sava

Dan je bil ravno pravi za ribolov

LOV NA PLENILKE 2022

Ribiška družina Bistrica je tudi letos izpeljala že tradicionalno srečanje Lov na plenilke, ki se običajno odvije zadnji vikend v oktobru, in sicer na jezeru Mola.

Tokratnega srečanja se je udeležilo 30 ribičev, med katerimi so prevladovali člani RD Bistrica, nekaj gostov iz ostalih RD in pa 3

mladinci. Večina udeležencev je, kljub ugodnemu vodostaju za lov iz obale, lovila s čolnov, prav vsi pa so za lov uporabljali umetne vabe. Ribiči so namreč lovili po načelu *ujemi in spusti*, ulovljene ribe pa so morali zaradi končne razvrstitve slikati ob priloženem metru. Med ulove so, kot že samo ime srečanja pove, šteje zgolj

Nagrad so bili vsi veseli.

Navdušenje otrok, ko ulovijo ribo.

Lepi primerki

plenilke. Med njimi je bil najštevilčnejši ulov ščuk, poleg tega pa je bilo ulovljenih tudi nekaj smučev. Velik som, ki je prijel enemu izmed udeležencev, pa se kljub dolgi borbi ni pustil izvleči.

Med vsemi ribiči se je najdaljšega ulova veselil Robi Miškič s ščuko, dolgo 78 cm, drugo mesto je zasedel Igor Meglič s ščuko, dolgo 75 cm, 3. mesto pa Aleš Deželak, čigar ščuka je imela 74 cm. Med mladinci je bil uspešen le Marcel Mahne, ki je ulovil ščuko, dolgo 60 cm. Najboljši ribiči so dobili praktične nagrade zvestega sponzorja - Trgovine Kostevc. Za vse udeležence pa je bilo pripravljeno kosilo, ki se je prelevilo v druženje.

RD Bistrica se zahvaljuje vsem ribičem, organizatorjem in sponzorjem, ki so pomagali pri izpeljavi srečanja.

RD Bistrica

Filip ob zadnjih žarkih jesenskega sonca. Lov s plovcem se je izkazal za najbolj učinkovitega.

MRTVICA, A TOKRAT NE KRNICA

Nekoč sem delal kot turistični vodnik in po vsakem potovanju, ko sem se vrnil iz tujine, uredil še en izlet za domače. Malo zaradi slabe vesti, ker me ni bilo doma, in malo zato, da se podružimo in nadoknadimo čas, ko nismo bili skupaj. Zadnja leta sem bil zaradi znanih razlogov doma, pred kratkim pa sem znova odšel na pot. Sicer le na šestdnevno potovanje v tujino, a vseeno dovolj, da sem po prihodu nazaj želel tudi fanta peljati nekam (da ne grem vedno samo jaz na pot). Časa nismo imeli prav veliko, jesenske počitnice so se iztekale, zato smo šli v okolico Ljubljane. Na ribolov, seveda.

Iskali smo nov revir, na pomoč pa nam je znova priskočil ribiški prijatelj Jure: »Kaj bi lovili, belice, krape ali ščuke?« ga je zanimalo. Doma smo bili precej nesklepčni, tako da je Jure moral najti rešitev, ki je zajemala vse troje. Odločili smo se za odhod na mrtvico reke Save, Ribče.

Kakšnih 15 minut ven iz Ljubljane v smeri Litije nas je čakalo parkirno mesto v neposredni bližini mrtvice, kar je vedno dober znak, pa tudi sam se bolje počutim, če me med ribolovom ne skrbi, ali se kaj dogaja z avtom. Doma smo prtljažnik napolnili do vrha, z opremo za talni ribolov, ribolov s plovcem ter z opremo za vijačenje. V Ribčah je namreč dovoljeno vse našteto. Notri so namreč podusti, krapi, linji, šarenke, ščuke ... Glede na to, da smo imeli *ujemi in vzemi* dovolilnice, smo že pred pričetkom lova delali načrte, koliko rib bomo uplenili in odnesli njenemu dedku. A šlo je za račun brez krčmarja. Kljub temu da so z uplenom zelo darežljivi, so se nam ves čas javljale le manjše ribe. Toda več o tem v nadaljevanju.

Fanta sta najprej začela z vijačenjem. Prehodila in metala sta vabe ob celi dolžini, brez učinka. Medtem sva z Juretom pripravila vse za talni ribolov. Bil je hladen jesenski dan, dan po deževju, sonce se je izza oblakov prebilo šele pozno popoldne. Ob vodi je bilo precej spokojno. Ribiški mir je skalil le vlak, ki se je vsake toliko odpeljal mimo, ter seveda avtomobili na bližnji cesti. V soboto vseeno ni bilo prometa toliko, da bi bil preveč moteč. Na drugem bregu sta se lovila dva vodomca, nad glavami pa je večkrat preletela siva čaplja, ki smo jo s svojim ribolovom zmotili med njenim ribolovom.

Prve ribe so začele prihajati, ko sta fanta iz vijačenja presedlala na beličarjenje. Kjer sem prej poskušal srečo s talnim ribolovom (in seveda

temeljito nahranil), sta vrgla plovec in ta je zelo kmalu začel plesati po vodni gladini. In tudi pod njo. Filip je zategnil in zunaj je bila manjša srebrna riba. Šele natančnejši pregled je pokazal, katero vrsto imamo na trnku. Bila je podust. Že pri manjši ribi je bila izboklina na nosu dovolj izrazita. Precej simpatična riba, a vseeno bi si želeli njene starejše in večje vrstnice. Podusti so si sledili drugo za drugo. Ni trajalo dolgo, da se je tudi meni zatresla palica in tudi s krmilnikom sem ujel približno 15-centimetrsko podust. Manjše podusti so si nato kar sledile, vmes pa je meni konico palice streslo nekaj večjega. Zateg je bil morda prehiter, kajti lahko sem začutil, da je tokratna riba večja, a to je bilo vse, kajti ni trajalo dolgo, da se je riba snela s trnka in odplavala. »Škoda, tale je bila večja,« sem rekel »Res je ati,« mi je potrdil Tim »sem videl palico, kako se je zvila, bolj kot pri podusteh.«

Ko se so se male podusti umirile, sta šla fanta znova na ščuko. Ni trajalo dolgo, da sta na vso moč vlekla vabo ven iz vej. Tim je silikon prepletel v vrbove veje, ki se kar niso in niso hotele vdati. Po drugi strani pa se je za izredno čvrsto izkazala tudi ribiška oprema. Vedno ko gremo vijačit, za fanta vzamem bolj robustno opremo z močnejšo pletenico prav zaradi takih primerov, ko eden od njiju namesto rib v vodi preganja ptice na vejah. Na koncu so popustile veje in Tim je imel kar nekaj dela pri razpletanju »sračjega gnezda«, preden sta lahko lovila naprej. Medtem sem jaz vztrajal s krmilnikom. Palica se skoraj ni nehala tresti, takšno je bilo zanimanje rib za vabo. Izkupiček pa je bil enak kot prej – nekaj manjših podusti. V bistvu sem ugotavljal, da se konica palice trese kot šiba na vodi, ker se ribe neumorno zaletavajo v krmilnik – mešanica peletov in namočenega kruha se je namreč krmilnika držala precej trdovratno.

Prva od mnogih, že pri majhnih ribah je izboklina na nosu precej izrazita. Tokrat so bili aktivni le manjši primerki, v toplejših dneh pa se gotovo vrnemo po njihove »starejše sestre«.

Tale je bila med večjimi ribami, ki so dejansko prišle na suho. Tisti največji sta ostali v vodi. Usta so lepo vidna, narejena za pobiranje s tal, medtem ko riba »lebdí« nad dnom.

Fanta med borbo z drevesom. Silikon je pristal visoko v vejah, ki niso hotele popustiti, a vseeno je bila oprema močnejša in vzdržljivejša. Tim je sicer doma omenjal, da bi zaradi šarenk raje vzel lažjo opremo za vijačenje, a prav zaradi takih primerov jima vedno vzamem močnejšo.

Znova smo se odločili za menjavo, tokrat sem jaz šel vijačiti, fanta pa sta vzela palico s plovcem. Ni trajalo dolgo, da se je naša odločitev izkazala za pravilno – vsaj, kar se njiju tiče. Iz vode sta poleg podusti potegnili še nekaj rdečecok. Jaz pa sem brez pravega učinka menjal in metal umetne vabe po celi dolžini mrtvice. Približno na polovici sem silikonskega črva »odbijal« kakšen meter od brega. Od gladine do dna in spet nazaj. Tako sem se igral kakih 15 sekund, ko je črva – slab meter od mojih nog – napadla lepa ščuka. Usločila se je tik pred menoj, s hrbtom ven iz vode, in ko je pljusnilo, me je skoraj vrglo na zadnjo plat. Vabo

Korenin in rastja je ob bregu veliko, nekaj pa je tudi podrtih dreves, ki ribam v mrtvici nudijo še dodatno zavetje.

S tem prepletom vej, pletenice ter kovinske predvrvice je imel Tim nekaj minut dela, preden je lahko nadaljeval z ribolovom.

sem hitro zategnil gor v veje, to pa je bilo vse. Takoj sem vrgel nazaj in premetaval nekaj minut, a brez učinka. Precej presenetljivo, da ščuka ni hotela ponoviti svojega napada, kljub temu da v prvo ni prišla blizu trnka, ki bi jo od tega odvrnil. Zamenjal sem še nekaj vab, nato pa se poln adrenalina vrnil k talnemu ribolovu. Medtem ko sta si fanta dala dela z manjšimi ribami, sva z Juretom poskusila ugotoviti, kaj počneva narobe. »Shladilo se je,« je rekel Jure »še par dni nazaj je bilo zunaj 24 stopinj, sedaj pa samo dvanajst! Veš, kako morajo to ribe občutiti. Povsem so se umirile.« Verjetno bo res nekaj na tem, kajti iz precej toplih dni smo preko dvodnevne deževja hitro prišli v mrzlo jesensko obdobje.

Ker pa smo ribiči vztrajni in se ne predamo kar tako, je Jure poskusil še z vijačenjem. Izbral si je eno naših vab, jo pritrldil na kovinsko predvrnico ter se odpravil na pot ob bregu. Po prvem ali drugem metu sem iz njegove smeri zaslišal vprašanje: »Si na ta silikon že kdaj ujel kakšno ribo?!« »Mislil sem, da sem ujel vejo, a potem ni bilo nič, sedaj pa vidim tri zareze na repu. Lahko bi bila ščuka, kaj misliš?« Lahko bi bila, a zagotovo ne bomo nikoli vedeli.

Jesensko sonce se je spustilo že zelo nizko, ko smo se lotili pospravljanja opreme. Na poti domov smo pokomentirali dan. Fantoma je bilo žal, da podusti niso bila malo večje, jaz pa sem najbolj obžaloval tisti dve večji ribi, eno že ujeto, ki je ušla s krmilnika, ter ščuko, ki je zgrešila silikonsko vabo in me skoraj podrla na zadnjo plat.

V avtu smo se dogovorili, da se na mrtvico Ribče gotovo še vrnemo, a v toplejših dneh, ko bodo bolj aktivni tudi linji in krapi pa morda še kakšna roparica za povrh.

Besedilo in fotografije: Blaž Dominik

DUCAT DOSTOPNIH PRAZNIČNIH DARIL ZA MUHARSKÉ NAVDUŠENCE

Vsako leto se predvsem v času praznikov ali pa tudi ob rojstnih dnevih in obletnicah mnogi sprašujemo, s čim lahko prijetno presenetimo nekoga, ki mu muharjenje pomeni pomemben del preživljanja prostega časa. Žal ta oseba običajno praktično vse, kar potrebuje, tudi že ima. Predvsem glede na zadnje dejstvo je naloga vse prej kot lahka. Dobro je, da osebo poznamo, poznamo tudi njene želje in navade, povezane z muharjenjem, ali pa da povprašamo za nasvet nekoga drugega, ki to osebo dobro pozna v muharskem smislu, če sami o tem premalo vemo. V osnovne dele opreme, kot so palice vrvice in kolesca, je najbolje, da se ne spuščamo. So lahko namreč precej občutljiva in (pre)draga zadeva. Poznam kar nekaj prijateljev, ki so bili ob podobnih darilih v zadregi in so kasneje organizirali različne menjave, da ne bi koga nehote užalili. Zato se je najbolje osredotočiti na manjše dele opreme, ki jih mnogi radi uporabljamo, so cenovno dostopni in praktični ter v modernemu muharjenju potrebni in koristni. Vsekakor ne gre za univerzalna darila, ki so pisana na kožo vsakemu od nas. Tudi sam izbor v nadaljevanju je zelo subjektiven in izbran z moje strani. Na tržišču je res velika ponudba teh izdelkov, zato sem se osredotočil le na nekaj takšnih, ki so prišli prav meni in ne dvomim, da bodo tudi mnogim drugim.

Najprej moramo paziti na to, da oseba našega bodočega darila še nima, če pa ga že ima, da potrebuje novo izvedbo le-tega, ker je stara na nek način dotrajana. Zelo uporabna in praktična se mi zdi torbica za muharsko palico in kolesce. Veliko ljudi namreč vozi in prenaša palico skupaj s kolescem. Tudi v slovenskih trgovinah lahko najdemo pravo dimenzijo, ki bo nudila zaščito, obenem pa omogočila tudi lažji transport, saj imajo večinoma pritrjene pasove za nošenje preko ramena. Nikakor ni potrebno, da je od znanega izdelovalca, saj to lahko močno zviša ceno, razen v primeru, da je oseba velik ljubitelj neke blagovne znamke.

Naslednje praktično darilce je lahko kombinirano orodje, odpenjalec, klešče in škarjice obenem (Loon Outdoors ROGUE QUICKDRAW FOR-CEPS). Zelo vsestranska zadeva, ki nadomesti ščipalec, klešče in napravo za odpenjanje trnkov. Omenjeni model je na voljo tudi v naših trgovinah in bo zagotovo razveselil vsakogar, ki se ukvarja z muharjenjem. Z zelo praktičnim vzmetnim načinom pripenjanja na telovnik ga lahko varno obesimo resnično kamorkoli, ne da bi se nam po nesreči odpel. Z njim lahko nadomestimo tudi varnostne vrvice, vzmeti in sponke, ker najbrž vsi dobro vemo, da so to deli opreme, ki se lahko zelo hitro izgubijo.

Polaroidna očala so pri veliki večini muharjev že standardni del opreme. Brez njih si še zaradi varnosti marsikdo ne predstavlja več muharjenja. Lahko pa so obrabljena, polna prask in zrela za menjavo. Zelo dobra alternativa je lahko tudi drugi par takšnih očal, svetlejših stekel, običajno rumene barve, primeren za obdobja z nizko intenziteto svetlobe. Naprodaj so na voljo običajne, plastične izvedbe po zelo zmernih cenah in lahko predstavljajo primerno darilo za vsakogar.

Nepremočljiva torbica za dovolilnice, dokumente, telefone je nekaj, kar bo prav tako razveselilo marsikoga. Ne vem, ali je med nami sploh kdo, ki še ni kdaj zmočil pomembnih dokumentov ali naprav. Drobni pripomoček, ki nam vse te zadeve varno spravi v vodotesni embalaži in obenem zapre tudi dovolj zraka, da vse skupaj tudi plava, je vsekakor zelo praktično darilo za bolj zagnane muharje.

Pas za ribiške škornje z nosilcem za podmetalko je tudi eden od tistih delov opreme, po katerih je v zadnjih letih prav tako zelo veliko povpraševanja. V enem samem kosu imamo varovanje pred vdorom vode v hlačne škornje ob padcu v vodo, udobno podporo hrbtnici in še nosilec za podmetalko. Slednji način se je izkazal za precej bolj uporabnega kot obešanje muharske podmetanke z magnetno rinko na ovratniku telovnika. Ta pas je meni osebno ena boljših inovacij v zadnjem času in ne dvomim, da bo, kot darilo, razveselil tudi mnoge druge, še posebej malo starejše ribiče.

Majica z visoko UV-zaščito postaja v zadnjem času kar nujni del opreme in ne več odločitev samo nekaterih. Večurno izpostavljanje sončnim žarkom

je del vseh aktivnosti v naravi. Marsikdo to spozna prepozno in veliko bolje je, če smo na to pripravljeni. Zato če komu kupujemo darilo - oblačilo, kot je srajca ali majica, morda tudi pokrivalo, naj bo to tudi varovalno pred UV-žarki. Običajno nosijo oznako UV 50 ali UPF 50. Večina trgovin z opremo jih ima tudi pri nas, lahko pa jih najdemo tudi med pohodniško opremo ali kjerkoli drugje, kjer gre dolgotrajne aktivnosti zunaj. Lepo in uporabno darilo je lahko tudi ovratna ruta ali tako imenovani »buff«. Tudi ti so lahko z UV-zaščito in jih lahko poleg tega uporabljamo tudi v hladnejših delih leta kot šal, poleti pa ga lahko tu in tam tudi zmočimo v vodi za kratkotrajno ohladitev.

Palica za varnejše brodenje (»wading staff«) bo verjetno prišla prav predvsem malo starejšim muharjem. Gre za zložljivo palico, nameščeno običajno v torbici za pasom, ki nam pomaga pri brodenju na predelih, kjer je dno neravno, spolzko ali kjer je vodni tok močnejši. Vsi poznamo koga, ki nam med ribolovom vedno težje sledi ali zaostaja, ker se ne počuti več dovolj varno. Ta bo zagotovo vesel omenjenega darila, ne glede na svojo starost.

Morda najbolj univerzalno uporabno darilo je verjetno darilni bon za nakup dovolilnice, letalske karte, za specializirano trgovino z opremo ali kaj podobnega. S tem zagotovo ne moremo zgrešiti, vsaj kar se tiče ribolovnih dovolilnic ali ribiških trgovin. Kar se tiče potovanja, pa moramo osebo precej bolje poznati. Vsekakor je kupon ali bon v ribiških trgovinah najbolj enostavno darilo, ki bo uporabno za vsakega ribiča, ki si nato sam izbere, za kaj bo kupon kasneje uporabil.

Košara ali kakšen drugi nosilec za vrstico za muharjenje, kjer za metanje uporabljamo t. i. »leteče glave«, je lahko v tem času prav tako dobrodošlo darilo. Vedno več muharjev za muharjenje, predvsem za lov sulca in ščuke, uporablja ta sistem, s katerim lahko velike muhe enostavno mečemo na razdalje, ne da bi potrebovali prostor za nami in več kot en slepi met. Danes niso naprodaj le »košarice«, temveč so na voljo že mnoge druge izpeljanke, ki nam pripravljeno podvrstico držijo ven iz vode, da se ta lepo in brez upora med metom izstrelji. Med drugim tudi preprečujejo, da bi našo vrstico umazali s peskom ali blatom, pohodili ali pa jo kako drugače poškodovali med ribolovom.

Prav tako je ribolov na sulca ali ščuko običajno povezan tudi z uporabo večjih muh, ki jih v običajne muharske škatlice ne moremo pospraviti. Škatlica za velike potezanke je zato lahko prav tako lepo in predvsem uporabno darilo. Obstajajo tako verzije za v čoln kot za nošenje s seboj, v vseh pa z lahkoto shranimo dovolj potezank za cel dan. Po mojih izkušnjah je bolje, da se pri nakupu odločimo za preveliko kot pa za premalo izvedbo, saj malo večje potezanke lahko pospravimo že v običajne muharske škatle, res velikih pa ne.

Naslednja zadeva, prav tako povezana z muharjenjem v hladnih delih leta, so primerne rokavice. Muharjenje ni vijačenje in večina nas dobro ve,

kako zelo so pri zimskem muharjenju izpostavljene dlani in prsti. Posebej za ribolov so prilagojene rokavice, katerih prste lahko delno odkrijemo ali pa vsaj kazalec. Tudi verzije z golimi vrhovi prstov so prav tako uporabne. Rokavice posebej za ribolov so iz različnih vodoodpornih materialov, vendar večinoma zadostujejo tudi običajne iz sintetike. Z eno od verzij bomo zagotovo razveselili ljubitelje zimskega ribolova.

Kombinirane hlače za v hlačne škornje, brodenje in običajno uporabo so za konec lahko prav tako zelo praktično darilo. Preko njih enostavno oblečemo hlače škornje, ko pa jih slečemo, ne potrebujemo ničesar več.

Najbolj znane med njimi so modeli znamke Patagonia, ki jih lahko najdemo v različnih trgovinah pri nas. Predvsem modela regulator I in II, ki omogočata termoregulacijo, in izgledata kot nekakšna trenirka. Tudi samo perilo za v hlačne škornje ni slaba ideja za darilo, vendar je kombinirano oblačilo precej bolj uporabno, saj ga lahko uporabljamo povsod in kadarkoli.

Upam, da sem komu olajšal izbiro, saj ribičem ponavadi ni prav lahko ugoditi. Vem pa, da so omenjeni deli opreme razveselili že marsikoga med nami.

Tomaž Modic

OBVESTILA

RAZGLASITEV ZMAGOVALCEV NATEČAJA RZS ZA NAJBOLJŠO RIBIŠKO FOTOGRAFIJO

Spoštovani,

sporočamo vam, da so dobitniki nagrad letošnjega natečaja RZS za najboljšo ribiško fotografijo na tematiko »Reka, jezero in ribič skozi ribolovne sezone« sledeči posamezniki:

1. mesto: Luka SORČ – fotografija Bohinjsko jezero, 11. 8. 2022, ki prejme dnevno ribolovno dovolilnico za muharski revir Unica (ZZRS) oz. po izbiri tridnevno dovolilnico za lov krapovcev ali plenilk na Blejskem jezeru.

2. mesto: Anže ZORMAN – fotografija Soča, 21. 6. 2022, ki prejme dnevno ribolovno dovolilnico za revir Soča (RD Tolmin)

oz. po izbiri dvodnevno dovolilnico za lov krapovcev ali plenilk na Šmartinskem jezeru.

3. mesto: Jure GOMBAČ – fotografija Bistra, 8. 5. 2022, ki prejme dnevno ribolovno dovolilnico za revir Sava (RD Bohinj) oz. po izbiri dvodnevno ribolovno dovolilnico za ribolov krapovcev ali rib plenilk na Slivniškem jezeru.

Nagrajene fotografije bodo skupaj z izbranimi desetimi najboljšimi fotografijami natečaja objavljene na stenskem koledarju Ribiške zveze Slovenije za leto 2023. Imenovani prejemniki nagrad lahko le-te prevzamejo na sedežu RZS po predhodni najavi.

Lep pozdrav.

Marko KRAJNC l.r.
predsednik komisije RZS
za promocijske aktivnosti

dr. Miroslav ŽABERL,
predsednik Ribiške zveze Slovenije

IZ KUHARSKE BELEŽKE GOJKA ŠKORIČA

NOVOLETNI MENU IZ SLADKOVODNIH RIB

Tudi za letošnjo slavnostno božično ali novoletno večerjo vam je Gojko pripravil predlog jedilnika. Tokrat predlaga tri jedi: hladno in toplo predjed iz postrvi, glavno jed pa iz krapa. Seveda lahko namesto postrvi in krapa vzamete tudi kakšno drugo ribo. Mi smo vse jedi že preskusili, Gojko jih je pripravil v ribiškem domu Ribiškega društva Rače. Njihova priprava ni preveč zahtevna in prepričani smo, da bodo teknile tudi vam, če se jih boste lotili v slavnostnem prednovoletnem času.

Ribja solata v skodelici iz testa

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 60 dag postrvi (lahko tudi kakšne druge ribe)
- 10 dag hokaido buče
- 10 dag sveže paprike
- 4 dag rdeče čebule
- 6 dag rukole
- 2 zrela avokada
- 6 dag graha iz konzerve
- 8 dag kisle smetane
- 10 dag majoneze
- peteršilj po želji

- 2 kuhani jajci
- sok pol limone
- 1 dl belega suhega vina
- nekaj kapljic tabasca
- 8 skodelic iz testa
- sol
- poper

Bučo očistimo in narežemo na krljce. Spečemo jo v pečici. Ko je pečena, krljce narežemo na drobne kockice. Postrv damo kuhat v slano vodo. Ko je kuhana, očistimo kožo, glavo in kosti. Papriko narežemo na drobne kockice, prav tako avokado, ki smo mu predhodno odstranili lupino in koščico. Grah iz konzerve operemo in odcedimo. Čebulo narežemo na drobne kockice. Vse skupaj damo v posodo, dodamo nasekljan peteršilj, limonin sok ter posolimo in popopravimo. Nato pustimo mirovati pol ure.

V drugi posodi zmešamo majonezo, smetano, vino in tabasco ter s prelivom prelijemo ribje koščke in zelenjavo. Vse dobro premešamo in po potrebi še dodatno začинimo.

Na krožnik damo lističe rukole, nanje položimo skodelice iz testa, v katere smo dali ribo, zmešano s prelivom, ter na vrh vsake posodice damo še rezino trdo kuhanega jajca. Jed postrežemo s kozarčkom penine.

Ribji ragu s testeninami

Za pripravo juhe za 4 osebe potrebujemo:

- 50 dag filejev postrvi (lahko je tudi klen, smuč ali kaka druga riba)
- 10 dag čebule
- 5 dag česna
- 10 dag sušenega paradižnika
- 3 dag kaper
- 5 dag zelenih oliv brez koščic - sesekljanih
- 1 neškropljeno limono
- peteršilj
- ½ l smetane za kuhanje
- 40 dag testenin - metuljčkov
- 1 dl belega suhega vina
- 1,5 dl oljčnega olja
- 5 dag masla
- sol
- poper

Fileje postrvi očistimo kosti in narežemo na kockice. Na razgreto olje damo nasekljano čebulo in jo na kratko

Ribja solata v skodelici iz testa

Ribji ragu s testeninami

Pečen krap z agrumi

podušimo, da se zmežča. Dodamo narezan sušen paradiznik in naribano skorjo pol neškropljene limone. Potem dodamo še koščke postrvi, sesekljan česen in olive ter kapre. Vse dušimo deset minut, potem dodamo vino in prevremo. Nato dodamo še limonin sok iz polovice limone in sesekljan peteršilj. Posolimo in popopravimo ter kuhamo pet minut, nato dodamo še smetano za kuhanje in pustimo vreti še 5 do 6 minut. Dodamo še maslo in prenehamo s kuhanjem.

Testenine skuhamo »na zob« (al dente), odcedimo in damo v ponev. Na testenine damo omako z ribjim mesom in dobro premešamo. Malo omake prihranimo, da z njo prelijemo še testenine.

K jedi priporočava suhi sivi pinot, lahko pa tudi nežen rose.

Pečen krap z agrumi

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1,5 kg krapa
- 1 grenivko
- 1 pomarančo
- 1 limeto
- 5 dag česna
- peteršilj
- 1,5 dl oljčnega olja
- 1 dl belega suhega vina
- 0,5 l smetane za kuhanje
- 1 dl oljčnega olja
- vejico timijana
- sol
- poper

Krapa očistimo in s papirnatim servetom osušimo od zunaj in znotraj. Potem ga nasolimo, popopravimo in z obeh strani trikrat zarežemo od glave proti repu. V vsako zarezo damo rezino pomaranče, grenivke in limete. Krapa polijemo z oljem, damo v razgreto pečico in ga na 180 stopinj pečemo 45 do 50 minut.

Medtem ko se krap peče, pripravimo preliv iz soka agrumov, vina, nasekljanega česna, timijana, nasekljanega peteršilja, ki ga še malo posolimo in popopravimo. S tem prelivom prelijemo krapa 10 minut pred koncem pečenja.

Kot prilogo k ribi lahko ponudimo pečen krompir z zelenjavo ter omako.

Omako pripravimo iz naslednjih sestavin:

- 2 dl kisle smetane
- 4 dag majoneze
- rumenjaki enega kuhanega jajca
- sok pol pomaranče
- kavina žlička gorčice
- par kapljic tabaska
- sol
- poper

Vse sestavine v skodelici dobro premešamo, da dobimo gosto tekočo omako. Če je omaka preveč redka, lahko dodamo še malo drobtin.

Ob jedi priporočamo belo suho vino, jed se zelo dobro ujema z zelenim silvancem.

Recepte pripravil: Gojko Škorič
Zapisal: Borut Jerše

ŠČUKEC IN RAKEC
LUKEC IN JAKEC

PIŠE
IN RIŠE: MITJA
MANČEK

Po prvem srečanju z Jakcem je Lukec svojo jezo začel izražati s sprejanjem grafitov.

Jakec pa... PRESNETO! SPET ŽVIŽGA!

LE KAKO SI DRŽNE!

Če ne bi imel teh trapastih klešč, bi se ga že zdavnaj znebil, tako pa...

TAKO PA...

NAJ SE MU OPRAVIČIM? REČEM, DA MI JE ŽAL? GA PROSIM, DA MI ODPUSTI IN MU POTEM POJASNIM, DA ME NJEGOVA GLASBA ZELO MOTI? TER NATO VLIJUDNO PROSIM, ĆE MALENKOST STIŠA?

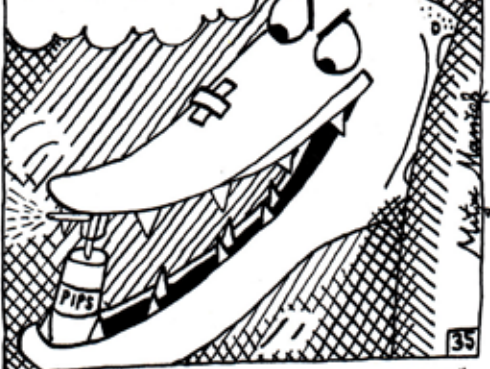

PA KAJ ŠE! ZA PLENILCA MOJE VRSTE SE PA JANE SPODOBI TAKO KLEČEPLAZIT! SPLOH PRED TAKIM PRITLIKAVCEM!

PA ŠE ON JE ZAČEL!

ŽE VEM, KAJ BOM!

NADALJEVANJE PRIMOJNJIČ...

A	Ali lahko mladoletni član pred svojo polnoletnostjo opravlja izpit za ribiča? (Peter Solar) 246	Festival soške postrvi (Blaž Močnik) 124	Festival soške postrvi (Blaž Močnik) 164
	Ali lahko ribič pri ribolovu z umetno muho uporablja oziroma ima pri sebi v vodi več kot eno ribiško palico? (doc. dr. Miroslav Žaberl, univ. dipl. iur.) 284	G	Gremo smučat (Jure Gombač) 170
	Ali sme ribiški čuvaj fotografirati ali snemati izvedbo čuvajskega postopka? (dr. Miroslav Žaberl) 326	H	Hranjenje pri krapolovu (Jože Žerdin) 111
	Anatomija kraparskih navez (Niko Hari) 58	I	Intervju David Rothrock (Tomaž Modic) 356
B	Babuška s čebulo in smetano in iba, pripravljena na star način (Borut Jerše) 278		Ivan Simon 109
	Babuška s čebulo in smetano in riba, pripravljena na star način (Borut Jerše) 278	J	Janko Slatič je lenarški ribiški car (Marjan Toš) 232
	Božite pozorni na prave termine ribiških sejmov (Borut Jerše) 6		Je opreme kdaj dovolj? (Tomaž Modic) 317
	Božično-ribiško srečanje ribičev društva upokojencev Ljutomer (Jože Žerdin) 73		Jesenski ribolov krapa (Toni Janežič) 303
	Branko Novak je novi predsednik tekmovalne komisije RZS (Jože Šmejc) 176	K	Kaj je to ekologija? (Vladimir Mikec) 333
C	CIPS kongres (dr. Miroslav Žaberl) 204		Kako ravnati s krapom (Niko Hari) 172
Č	Članki v vodilnih evropskih muharskih revijah – pomemben element v promociji naših muharskih voda v tujini (Borut Jerše) 61		Klimatske spremembe (Jožef Smolej) 285
D	Dame in muharjenje (Nina Kramar) 51		Ko vse ostalo zataji: »zig rig« (Niko Hari) 87
	Delovanje društva za preučevanje rib Slovenije (Borut Jerše) 47		Kongres EAA 2022 (dr. Miroslav Žaberl) 327
	Delovna akcija ribiške družine Ljutomer (Jože Žerdin) 110		Kotlet krapa po segedinsko in pečeni krap na čebuli s pretlačeno zelenjavo (Borut Jerše) 199
	Denis Pivar je tudi ljubiteljski risar (Jože Žerdin) 72		Kraparski uspeh v hladni vodi (Niko Hari) 26
	Destinacija za ščukolov, ki ga ne boste pozabili (Vladimir Mikec) 346		Kredne ribe Krasa (Matija Križnar) 247
	Dežela tisočerih jezer in ščuk (2. del) (David Primožič) 32		Krnica je dobra kot pica (Tim Dennis Dominik) 234
	Dinamika (David Babič) 388		Kundža, panter s Kamčatke (Borut Jerše) 76
	Divjina reke Ljubljanice (Toni Janežič) 266	L	Lepota in divjina reke Iške (Toni Janežič) 210
	Dobra udeležba razstavljalcev in obiskovalcev (Borut Jerše) 141		Lov na plenilke 2022 (RD Bistrica) 390
	Dolgo načrtovano ribiško srečanje pri Opekarni (ko pride zraven še (super) babica) (Blaž Dominik) 193		Lov postrvi v središču Ljubljane (Toni Janežič) 146
	Dosežki naše članice (Koroška RD) 266	M	Mali Graben četrtič, petič 112
	Dravski starosta (David Babič) 71		Marmorno leto (Jure Gombač) 56
	Državni prvak med mladimi muharji je bil znan šele v zaključku prvenstva (Drago Ornik) 63		Mejne reke nas morajo povezati (Bojan Levai) 272
	Državno prvenstvo v LRP invalidov (Jože Šmejc) 297		MENEK in MOL sorodnika iz rodu trsk (Danilo Torej) 302
	Ducat dostopnih prazničnih daril za muharske navdušence (Tomaž Modic) 393		Milan Lebar hodi na ulov rib skozi celo leto (Jože Žerdin) 149
E	Ekipa RD Ptuj je osvojila 49. pokal Sava (Jože Šmejc) 342		Mladi ribič david škrinjnar na trnek ujel krapa, težkega 20 kg (Jože Žerdin) 69
	Ekipi RD Ptuj prvi naslov državnih prvakov v lovu rib s plovcem (Jože Šmejc) 16		Mladi tekmovalci v lovu krapa v ribiški družini Ribnica (Vojko Štanfelj) 313
	21. maj 2022 je svetovni dan prehodnosti voda za ribe selivke (Borut Jerše) 2		Mladinski muharski tabor Osilnica 2022 (Drago Ornik) 235
	31 ribičev je na tekmovanju ujelo 195 kg krapov in babuš (Jože Žerdin) 190		Mongolija (Rok Šparovec) 385
F	Festival Dober dan (Uredništvo) 204		Mrtvica, a tokrat ne krnica (Blaž Dominik) 391
			Muharjenje na kraljico morja (Rasmus Ovesen) 66
			Muharjenje s potezankami (Rasmus Ovesen) 196
			Muharjenje z mokrimi muhami (2. del) (Vladimir Mikec) 37
			Muharski meti - pozabljena večšina? (Tomaž Modic) 238
			Muharski zbornik RZS (1. del) (Drago Ornik) 219
			Muharski zbornik RZS (2. del) (Drago Ornik) 259
			Muharski zbornik RZS (3. del) (Drago Ornik) 299
			Muharski zbornik RZS (4. del) (Drago Ornik) 340
			Muhe za začetek sezone (Rok Šparovec) 118
		N	Na Branka Frumna se amurji enostavno »lepijo« (Oste Bakal) 233
			Na lipana na Norveško (dr. Miroslav Žaberl) 311
			Na Oplotniščico (David Babič) 148
			Na ščuko (Vladimir Mikec) 143
			Nadzornik: brezplačno spletno orodje za popolno vodenje članstva v ribiških družinah (Boštjan Lipnik) 25
			Naj bo začetek (David Babič) 339
			Najpomembnejše kraparsko orožje: bojli (Niko Hari) 129
			Največ ribiške sreče je imel Ciril Ščavničar (Jože Žerdin) 110
			Največ ribiške sreče je imel Igor Klarič, ki je ujel 17.900 g rib (Jože Žerdin) 150
			Namesto uvodnika (dr. Miroslav Žaberl) 242
			Namesto uvodnika . . . (dr. Miroslav Žaberl) 282
			Naravi prijaznejša gradnja hidroenergetskih objektov (Milan Štraus) 114
			Natečaj RZS za najboljšo ribiško fotografijo (Marko Krajnc, dr. Miroslav Žaberl) 99
			Natečaj RZS za najboljšo ribiško fotografijo (Marko Krajnc, dr. Miroslav Žaberl) 202
			Ne smemo jih pozabiti (Jožef Smolej) 252
			Nemčija kot osma država preko 31,6 kg (Kristof Cuderman) 305
			Nova brošura Ribolov krapovcev in plenilk v Sloveniji (Borut Jerše) 94
			Nova pridobitev (Jožef Smolej) 70
			Nova voda (David Babič) 226
			Novoletne zaobljube mesec dni kasneje (Matej Godec) 13
			Novoletni menu iz sladkovodnih rib (Borut Jerše) 395
		O	O reki, ribah in dogodkih ob vodi, ki je pomenila življenje in je življenje tudi poganjala . . . (dr. Marjan Toš) 230
			O ribogojstvu v ZRD Celje (Boris Skalin) 50
			Obvezno protidopinjsko usposabljanje za ribiče tekmovalce (Strokovna služba RZS) 4
			Odmeven članek v vodilni francoski muharski reviji Pêche Mouches (Borut Jerše) 364
			Odpravil se je na krapolov in ujel 45 kg težkega soma (Jože Žerdin) 73
			Otvoritev sezone ščukolova (Toni Janežič) 186
			O veliki debati (Jure Ušeničnik) 380
		P	65 uspešnih let RD Pesnica-Lenart (Marjan Toš) 353
			Počitnice (David Babič) 189
			Podkovani krap 2022 (RD Barje) 140
			Pogovor Rok Rozman (Uredništvo) 134
			Pogovor z Nevenko Lukič Rojšek, predstavnik WWF za Slovenijo (Borut Jerše) 330
			Poletno terensko delo (Zavod za ribištvo Slovenije) 192
			Pomoči ribičem in medsebojno zaupanje učinkovitejša kot kaznovanje (Borut Jerše) 5
			Ponovno v akciji (Salvatore Perrone) 105
			Populacije prostoživečih živali so se v manj kot enem človeškem življenju zmanjšale v povprečju za 69 % (Nevenka Lukič Rojšek) 324
			Poslavljam se od leta 2022 (dr. Miroslav Žaberl) 362
			Postrviji fileji s špinačo (Borut Jerše) 239

Posvet o organiziranju in poslovanju ribiške družine (mag. Igor Miličič)	367	Ribji raznjiči z jogurtom in riba po katalonsko (Borut Jerše)	39	V	V izogib poletnim napakam (Tomaž Modic)	276
Povprašali smo jih (Uredništvo)	85	Ribolov na otoku Pagu (Bine Kramberger)	268	V	V Krogu je potekalo štiridnevno nočno druženje ribičev (Jože Žerdin)	354
Pred prihajajočo sezono (Rok Šparovec)	30	Ribolov na področju Julijskih Alp – pomemben turistični produkt regije (Borut Jerše)	286	V	V Murski Soboti se je začelo zares (Jože Šmejc)	136
Pregrade v Sloveniji – se ribe sploh še lahko selijo? (dr. Polona Pengal, Eva Horvat, Erik Martin)	126	Ribolov nas združuje, vztrajnost se splača (Blaž Dominik)	74	V	V spomin – Alojz Bradelj	192
Prepoved ribolova (Peter Solar)	365	Robert Hočevar je že tretje desetletje tajnik RD Kostanjevica na Krki (Jože Šmejc)	100	V	V spomin – Andrej Žitnik	38
Priprava toplotno obdelanih sladkovodnih rib (Borut Jerše)	79	S		V	V spomin – Antun Bačić	38
Priprava toplotno obdelanih sladkovodnih rib (Borut Jerše)	119	Samo Levstik – »Ptuj Jure« napoveduje: ekipa RD Ptuj bo zopet prvak! (Jože Šmejc)	175	V	V spomin – Boris Kosmač	78
Pristava zopet gostila mlade (Uredništvo)	291	Samo Maček zna tako zmagati (RD Bistrica)	149	V	V spomin – Branko Strajnar	237
Problematika kormorani - ribe na ravni EU še vedno ni enovito in učinkovito rešena (mag. Igor Miličič)	167	Samotni otok Bilefahji - Maldivi (Sebastjan Hajnšek)	308	V	V spomin – Ekrem Azapagić	312
Projekt Vipava (Borut Jerše)	44	Seja Uredniškega odbora (Strokovna služba)	204	V	V spomin – Gašper Hribar	277
Projekt vrh Julijcev - izboljšanje stanja vrst in habitatnih tipov v Triglavskem narodnem parku (Borut Jerše)	205	Sergej Kolegar, Klemen Rožič Šoštar in Mihael Kukovec so ponovno osvojili naslov državnih prvakov (Jože Šmejc)	262	V	V spomin – Ismet Krdžalić	237
Projektno delo (dr. Miroslav Žaberl)	42	Sestanek ARGEFA (mag. Igor Miličič)	329	V	V spomin – Ivan Loparić	78
Prva odstranitev jezua v Sloveniji - sprostitev potoka Sevnica (Nevenka Lukič Rojšek)	244	Slabša udeležba razstavljalcev in manj obiskovalcev (Borut Jerše)	141	V	V spomin – Milan Štraus	352
Prvi koraki v samostojno muharjenje (Blaž Dominik)	152	Slovenija druga na svetu! (Jože Šmejc)	21	V	V spomin – Milan Zgonc	78
Prvi polčas DP v muharjenju za mladince je za nami (Matjaž Brodnik)	264	Slovenija ekipno 4., Mitja Kmetec posamezno svetovni podprvak (Avgust Prelog)	378	V	V spomin – Miro Čerekovič	142
Prvič na sulca (Blaž Dominik)	35	Sončni ostriz (Boris Skalin)	234	V	V spomin – Miro Milčinovič	38
1. Upravni odbor v mandatu 2022–2027 (Uredništvo)	131	Srečanje mladih ribičev RD Slovenska Bistrica (Konrad Hohler)	151	V	V spomin – Mitja Kastelic	389
R		Sudoku (Jože Petelin)	256	V	V spomin – Slavko Lasnik	389
Razglasitev zmagovalcev natečaja RZS za najboljšo ribiško fotografijo (Marko Krajnc, dr. Miroslav Žaberl)	394	Suša 2022 – projekt stoletja (Peter Valič)	368	V	V spomin – Viktor Lukše	352
Razpis natečaja 36. Odprtega prvenstva Slovenije za najboljšo umetno muho 2023 in 25. Državnega prvenstva Slovenije v vezanju umetnih muh (Matej Delak, dr. Miroslav Žaberl)	379	Sušno poletje 2022 - slabo poletje za številne ribiče in RD (mag. Igor Miličič)	244	V	V spomin – Vinko Mavrič	192
Razpis XXVII. Tabora mladih muharjev Osilnica 2022 (Marko Lipovž, dr. Miroslav Žaberl)	98	Svetovni dan rib selivk 21. maj 2022 (mag. Igor Miličič)	168	V	V spomin – Vojko Bradelj	192
Reka Djetinja (Miroslav Žaberl)	228	Svetovno prvenstvo mladih ribičev Radeče–Sevnica 2022 (Jože Šmejc)	293	V	V spomin – Zvonko Abjanovič	78
Ribe eocena – pogled v svetovno paleontološko dediščino (Matija Križnar)	373	Svetovno prvenstvo in lovu rib s plovcem za mlade 2022 (Branko Zelič)	202	V	V tretje ne gre vedno rado (Jure Osolin)	253
Rib je bilo le za vzorec (Jože Šmejc)	20	Š		V	V znamenju lepe narave, ribolova in prijetnega druženja (Borut Jerše)	275
Ribič, gasilec, naš Grega (Marjan Gorišek)	69	Ščukec Lukec in Rakec Jakec (Mitja Manček 279, 319, 322, 397		V	Večerni talni ribolov v reki Dravi (pri Rušah) (B. Kramberger)	222
Ribiška družina Bistrica Domžale (Uredništvo)	14	Ščukijada 2022 (RD Novo mesto)	140	V	Velikani iz Omana (Sebastjan Hajnšek)	349
Ribiška družina Bistrica (Uredništvo)	54	Ščukolov na ribnikih RD Straže-Save (Toni Janežič)	344	V	Vesela in brezskrbna počitniška lekcijska ribolova na cerkniškem jezeru (Andraž Opeka)	274
Ribiška družina Crnkica (Uredništvo)	289	6. mednarodno srečanje funkcionarjev S.C.A.A. (Marijan Gaber)	53	V	Veterani in mladinci prvič skupaj na prvenstvu (Jure Osolin)	257
Ribiška družina Črnomelj (Uredništvo)	250	14. Svetovno prvenstvo v ribolovu s plovcem Szegeth 2022 (Bojan Levai)	254	V	Vezati ali ne, to je zdaj vprašanje (David Primožič)	11
Ribiška družina Jesenice z novo vizijo uspešna pri gospodarjenju (Borut Jerše)	95	T		V	Vijačenje na koseškem bajerju (Toni Janežič)	383
Ribiška družina Kranj (Uredništvo)	208	Tabor RD Murska Sobota (Niko Hari)	273	V	Vijačenje postrvi (Igor Miličič)	89
Ribiška družina Laško je za svoje občane organizirala dan odprtih vrat (Jože Šmejc)	216	Tekmovalnost v muharjenju ne obeta nič dobrega (Tomaž Modic)	116	V	»V'ka« voda (David Babič)	108
Ribiška družina Postojna (Uredništvo, RD Postojna)	132	Teža muhe - eden glavnih dejavnikov muharjenja pod vodo (Tomaž Modic)	157	V	Vogljajna s pritoki (Milan Štraus)	7
Ribiška družina Ruše (Uredništvo, B. Kramberger in I. Štraus)	102	3. seja UO RZS (mag. Igor Miličič)	327	V	Vsi so ribiči (Jože Šmejc)	64
Ribiška družina Soča (Uredništvo)	334	Trojško jezero in Radehova sta ribiško (spet) oživila (Marjan Toš)	191	Z	Z ameriško veleposlanico ob Savinji (Franc Rebeušek)	233
Ribiška družina Straža - Sava (Uredništvo)	376	Tudi muharji začeli z državnim prvenstvom (Drago Ornik)	184	Z	Zasedanje SŠRAJ (Mag. Igor Miličič)	367
Ribiška družina Tolmin (Uredništvo)	178	U		Z	Z vetrom (Jure Ušeničnik)	91
Ribiški kroček na OŠ Ljubno ob Savinji (Franc Rebeušek)	314	Ujel je sulca - ribo svojih sanj! (Jože Šmejc)	336	Z	Za primeren zaključek počitnic (Blaž Dominik)	316
Ribja čorba, kot jo kuha dr. Gyorgy Novics (Stane Omerzu)	155	Ulov, kakršnega še nismo imeli (Blaž Dominik)	355	Z	Za vodo gre ... in kaj (dr. mag. sci. d. i. agr. Boris Skalin)	229
Ribje juhe (Borut Jerše)	159	Upravni odbor RZS (Uredništvo)	245	Z	Zadnja seja skupščine v tem mandatu	131
Ribje palčke na »parmski« način (ribji fingersi) in ribji koščki v pivskem testu na način »orly« (Borut Jerše)	359	Uspešni sevniški »somarji« (Jože Šmejc)	213	Z	Zaenkrat samo v domišljiji (Filip Tiberij Dominik)	355
Ribji fileji ali kotleti z zelenjavo in riba po izraelsko (Borut Jerše)	318			Z	Zahtevno poletno muharjenje (Vladimir Mikec)	180
				Z	Zmenki z menki (Igor Miličič)	28
				Z	Znani rezultati jubilejnega 35. Odprtega prvenstva za najboljšo umetno muho (Vladimir Mikec - Miki)	138
				Z	Življenje med ustjem Rižane in Dragonje (Danilo Torej)	338

Iški vintgar (foto: D. Vincek)